

ΣΧΟΛΗ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ
ΤΜΗΜΑ ΛΟΓΙΣΤΙΚΗΣ ΚΑΙ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ ΣΤΗΝ ΕΦΑΡΜΟΣΜΕΝΗ ΛΟΓΙΣΤΙΚΗ
ΚΑΙ ΕΛΕΓΚΤΙΚΗ

Διπλωματική Εργασία

«Το ελεγκτικό επάγγελμα στους Εταιρικούς Μετασχηματισμούς»:
Μελέτη Περίπτωσης

της

ΠΑΝΑΓΙΩΤΑ-ΣΙΜΕΛΑ Κ. ΚΑΤΣΟΥΛΙΔΟΥ

Επιβλέπουσα Καθηγήτρια: ΣΑΜΑΡΑ ΑΓΓΕΛΙΚΗ

Υποβλήθηκε ως απαιτούμενο για την απόκτηση του Μεταπτυχιακού Διπλώματος στην
Εφαρμοσμένη Λογιστική και Ελεγκτική

ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ 2022

Αφιερώνεται στους πολυαγαπημένους μου γονείς

Για την μοναδική ευκαιρία που μου δόθηκε

Ευχαριστίες

Με την ολοκλήρωση της μεταπτυχιακής διπλωματικής μου εργασίας, θα ήθελα να εκφράσω τις θερμές μου ευχαριστίες σε όλο το επιστημονικό και ακαδημαϊκό προσωπικό του μεταπτυχιακού προγράμματος και ιδιαίτερα την επιβλέπουσα καθηγήτρια μου κα Αγγελική Σαμαρά για τις γνώσεις, αλλά και για όλη τη στήριξη και τη βοήθεια που μου παρείχαν καθ' όλη τη διάρκεια των σπουδών μου στο Πανεπιστήμιο Μακεδονίας.

Ένα μεγάλο ευχαριστώ και ευγνωμοσύνη οφείλω και στην οικογένεια μου για την στήριξη, τη συμπαράσταση και την κατανόησή τους που μου προσέφεραν όλο αυτό το χρονικό διάστημα μέχρι την ολοκλήρωση των σπουδών μου.

Περίληψη

Ολοένα και περισσότερο παρατηρείται η συνεχής εξέλιξη του ελεγκτικού επαγγέλματος και η είσοδος του σε νέα δεδομένα της αγοράς. Ένα από τα σημαντικότερα βήματα στην εξέλιξη των επιχειρήσεων και στην δημιουργία υγιών οργανισμών και δυνατών παικτών στην αγορά που ολοένα γίνεται και πιο ανταγωνιστική αποτελεί η δυνατότητα σε αυτές να δημιουργούν νέες μορφές εταιριών διατηρώντας όμως την ταυτότητα τους. Πρόκειται για το επιχειρηματικό μοντέλο των εταιρικών μετασχηματισμών το οποίο, για τα Ελληνικά δεδομένα, δεν ήταν εύκολο να επιτευχθεί. Δεν υπήρχε πλαίσιο που να ρυθμίζει την διαδικασία συνολικά από την έναρξη μέχρι και την επίτευξη του μετασχηματισμού, καθώς επίσης και ο απαιτούμενος έλεγχος προκειμένου να επιτευχθεί ορθά. Με τον Ν.4548/2018 γίνεται η πρώτη αναφορά σχετικά με την είσοδο του ελεγκτικού έργου στην εξακρίβωση των αξιών μίας επιχείρησης το οποίο έρχεται και επισφραγίζεται με τον Ν.4601/19, ο Νόμος που πλέον ρυθμίζει και θέτει τους κανόνες για την ορθή διενέργεια των εταιρικών μετασχηματισμών. Το νέο αυτό θεσμικό πλαίσιο επιχειρεί να λύσει και να αντιμετωπίσει πληθώρα προβλημάτων που προϋπήρχαν με τα προηγούμενα πλαίσια και δίκαια βάση των οποίων πραγματοποιούνταν οι εταιρικοί μετασχηματισμοί.

Στην παρούσα εργασία παρουσιάζονται όλοι οι παραπάνω κανόνες και διαδικασίες που πρέπει να ακολουθήσουν οι επιχειρήσεις σε κάθε περίπτωση και μορφή μετασχηματισμού. Στην συνέχεια γίνεται μία αναλυτική περιγραφή των αλλαγών που επέφερε ο Ν.4601/2019 τόσο για τις επιχειρήσεις όσο και για τους ορκωτούς ελεγκτές, αλλά και των πλεονεκτημάτων και διαφορών που ενέχει η κάθε μορφή μετασχηματισμού. Επιπλέον, γίνεται αναλυτική αναφορά για τον ρόλο του ελεγκτικού επαγγέλματος στην επίτευξη της στρατηγικής αυτής αλλά των ελεγκτικών κινδύνων που την συνοδεύουν.

Πίνακας περιεχομένων

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1 Εισαγωγή	1
1.1 Εισαγωγικές Παρατηρήσεις.....	1
1.2 Σκοπός της εργασίας	2
1.3 Διάρθρωση της εργασίας.....	2
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2 Βιβλιογραφική Επισκόπηση	3
2.1 Εισαγωγή	3
2.2 Βιβλιογραφική Επισκόπηση.....	3
2.3 Συμπεράσματα	4
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3 Θεσμικό Πλαίσιο	5
3.1 Ορισμός-Εισαγωγικές έννοιες	5
3.1.1 Έννοια Μετασχηματισμού.....	5
3.1.2 Έννοια Συγχώνευσης	5
3.1.3 Έννοια Διάσπασης	6
3.1.4 Έννοια Μετατροπής.....	6
3.2 Ιστορική Αναδρομή	7
3.3 Βασικά χαρακτηριστικά και δομή του Ν.4601/2019.....	9
3.4 Τύποι εταιρικών μετασχηματισμών	12
3.4.1 Συγχώνευση	12
3.4.1.1 Συγχώνευση με απορρόφηση.....	12
3.4.1.2 Συγχώνευση με σύσταση νέας εταιρίας.....	13
3.4.2 Διάσπαση	13
3.4.2.1 Κοινή Διάσπαση.....	14
3.4.2.2 Μερική Διάσπαση	15
3.4.2.3 Απόσχιση Κλάδου	15
3.4.3 Μετατροπή.....	16
3.5 Ομοιότητες και διαφορές των εταιρικών μετασχηματισμών	17
3.6 Πλεονεκτήματα των εταιρικών μετασχηματισμών	18
3.7 Φορολογική Νομοθεσία των εταιρικών μετασχηματισμών	19
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4 Έλεγχος Εταιρικών Μετασχηματισμών	20
4.1 Ελεγκτικοί Κίνδυνοι	21
4.2 Ελεγκτικές Διαδικασίες	22
4.3 Συμπέρασμα.....	23

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5 Μελέτη Περίπτωσης.....	24
5.1 Περιγραφή Μετασχηματισμού	24
5.2 Γενικά Στοιχεία Διασπώμενης Εταιρίας	25
5.3 Διαδικασία Αποτίμησης	27
5.4 Συμπέρασμα	42
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6 Συμπεράσματα - Περιορισμοί -Προτάσεις για Μελλοντική Έρευνα	42
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ.....	45

Λίστα Γραφημάτων

Γράφημα 1 : *Εταιρικοί Μετασχηματισμοί*

ΕΥΡΕΤΗΡΙΟ ΟΡΩΝ

ΕΛΛΗΝΙΚΕΣ

A.E	Ανώνυμη Εταιρία
Ε.Π.Ε.	Εταιρεία Περιορισμένης Ευθύνης
N.	Νόμος
Αρ.	Άρθρο
ΕΚ	Ευρωπαϊκός Κανονισμός
ΓΕΜΗ	Γενικό Εμπορικό Μητρώο
ΧΑΑ	Χρηματιστήριο Αξιών Αθηνών

ΞΕΝΕΣ

EV	Εταιρική Αξία
EBITDA	Earnings Before Interest, Tax, Depreciation, and Amortization

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1

Εισαγωγή

1.1 Εισαγωγικές Παρατηρήσεις

Σε μία συνεχώς εξελισσόμενη οικονομική πραγματικότητα προκειμένου οι επιχειρήσεις να εδραιώσουν την θέση τους στην αγορά, να εξελιχθούν και να αυξήσουν την ανταγωνιστικότητα τους, δημιουργείται η ανάγκη ανάπτυξης νέων στρατηγικών και επιχειρηματικών μοντέλων. Οι εταιρικοί μετασχηματισμοί αποτελούν μία από αυτές τις πολιτικές, αφού είναι αδιαμφισβήτητο το γεγονός ότι αφορούν ένα από τα πιο ουσιώδη γεγονότα στον κύκλο ζωής μιας επιχείρησης με σημαντικές επιπτώσεις στις δραστηριότητες και στις λειτουργίες της.

Μέχρι σήμερα, η υιοθέτηση της στρατηγικής αυτής δεν αποτελούσε για τις επιχειρήσεις έναν γρήγορο και επιτυχημένο οδηγό προς την επίτευξη των στόχων τους. Και αυτό διότι δεν είχε αναπτυχθεί ένα ενιαίο νομοθετικό πλαίσιο που να ρυθμίζει την διαδικασία των εταιρικών μετασχηματισμών, παρά μόνο ένα σύνολο αποσπασματικών κανόνων που είχε σαν αποτέλεσμα την πρόκληση ανασφάλειας για τις επιχειρήσεις.

Η εισαγωγή του Νόμου 4601/2019 έρχεται να συμπληρώσει και να αποσαφηνίσει ζητήματα που προέκυπταν από τους μέχρι τώρα ισχύοντες Νόμους καθώς επίσης και να καλύψει ελλείψεις του εταιρικού Δικαίου που παρέμειναν ακόμα και μετά την εφαρμογή του Νόμου 4548/2018 περί Ανωνύμων Εταιριών αλλά και του δικαίου των προσωπικών εταιριών και της ιδιωτικής κεφαλαιουχικής εταιρίας (Ν.4072/2012). Με αυτό τον τρόπο δημιουργείται ένα ολοκληρωμένο σύνολο κανόνων που ρυθμίζει τη διαδικασία των εταιρικών μετασχηματισμών ανεξαρτήτως μορφής Νομικού Προσώπου.

Μάλιστα, το σημείο που καθιστά το Νόμο 4601/2019 πιο επιτυχημένο σε σχέση με τους προηγούμενους είναι κυρίως ο διαχωρισμός της αντιμετώπισης των εταιρικών μετασχηματισμών από δύο διαφορετικές σκοπιές, της εμπορικής νομοθεσίας από την μία πλευρά και της φορολογικής από την άλλη.

Η αναγκαιότητα και η αποτελεσματικότητα του Νόμου αυτού γίνεται αισθητή από το γεγονός ότι χρησιμοποιήθηκε ευρέως από την πρώτη εφαρμογή του κυρίως από τραπεζικές επιχειρήσεις.

1.2 Σκοπός της εργασίας

Σκοπός της παρούσας διπλωματικής εργασίας είναι η επισκόπηση και ανάλυση των σημαντικών αρχών και διαδικασιών που επέφερε ο Ν.4601/2019 περί εταιρικών μετασχηματισμών, καθώς και ο τρόπος αντιμετώπισης τους από το ελεγκτικό επάγγελμα. Προκειμένου να κατανοηθούν όλα τα παραπάνω, γίνεται μία εκτενής παράθεση του θεσμικού πλαισίου αναφορικά με τα όσα προβλέπει ο Νόμος, τόσο για τις επιχειρήσεις όσο και για τις ελεγκτικές διαδικασίες. Σε ό,τι αφορά το πρακτικό κομμάτι και την εξέταση των διαδικασιών, γίνεται παρουσίαση μιας μελέτης περίπτωσης σε μια Ανώνυμη εταιρία όπου επιλέχθηκε μία από τις διάφορες μορφές μετασχηματισμών που υφίστανται και παρουσιάζονται εκτενώς οι ελεγκτικές διαδικασίες που ακολουθεί ο ελεγκτής.

Τα ερωτήματα της διπλωματικής εργασίας που τέθηκαν κατά τον σχεδιασμό της είναι η επίδραση του νέου αυτού Νόμου στις επιχειρήσεις αλλά και στο ελεγκτικό επάγγελμα. Επιπλέον, αξίζει να σημειωθεί αλλά και να ενσωματωθεί και στην παρούσα εργασία η πιθανή επίδραση της εξάπλωσης της πανδημίας COVID-19 οι επιδράσεις της οποίας ακόμα δεν έχουν φανεί και λάβει χώρα στην οικονομική πραγματικότητα. Ωστόσο, γίνεται αποδεκτό ότι αδιαμφισβήτητα δημιούργησε ένα κλίμα αβεβαιότητας και οικονομικής αστάθειας με σημαντικές συνέπειες ιδιαίτερα για τις μικρομεσαίες επιχειρήσεις.

1.3 Διάρθρωση της εργασίας

Η παρούσα διπλωματική εργασία οργανώνεται σε πέντε ενότητες. Στο πρώτο κεφάλαιο γίνεται μία εισαγωγή σχετικά με το θέμα που θα αναλυθεί εκτενώς στις επόμενες ενότητες αλλά και του σκοπού και της προσέγγισης της εργασίας. Στο δεύτερο κεφάλαιο, επισκοπούνται η παγκόσμια αρθρογραφία, βιβλιογραφία και δημοσιεύσεις αναφορικά με τις συγχωνεύσεις και εξαγορές εταιριών και Τραπεζικών Ιδρυμάτων. Στο τρίτο κεφάλαιο, πραγματοποιείται μία εκτενής περιγραφή του συνόλου του θεσμικού πλαισίου που αφορά το Ν.4601/2019 καθώς και των συνεπειών του. Στη συνέχεια, στο τέταρτο κεφάλαιο, περιγράφεται η υλοποίηση του ελεγκτικού έργου σχετικά με τους εταιρικούς μετασχηματισμούς αλλά και των ελεγκτικών κινδύνων που ενέχει. Τέλος, στο πέμπτο κεφάλαιο, γίνεται παρουσίαση μιας μελέτης περίπτωσης σε μια Ανώνυμη εταιρία όπου επιλέχθηκε η μορφή του μετασχηματισμού της Διάσπασης και επιχειρείται η παρουσίαση των ελεγκτικών διαδικασιών που πρέπει να ακολουθήσει ο ελεγκτής.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2

Βιβλιογραφική Επισκόπηση

2.1 Εισαγωγή

Στο παρόν κεφάλαιο γίνεται επισκόπηση της παγκόσμιας αρθρογραφίας, βιβλιογραφίας και δημοσιεύσεων αναφορικά με τις συγχωνεύσεις και εξαγορές σε παγκόσμιο επίπεδο. Η παρακάτω ανάλυση περιλαμβάνει διάφορες πτυχές των συγχωνεύσεων και εξαγορών, τόσο σε Ελληνικό επίπεδο όσο και σε παγκόσμιο για εταιρίες καθώς και για Τραπεζικά Ιδρύματα.

2.2 Βιβλιογραφική Επισκόπηση

Οι Παζαρκλής Μιχαήλ, Βογιατζόγλου Μάνθος, Κουτούπης Ανδρέας και Δρογαλάς Γεώργιος (2021)¹, στη μελέτη τους εξετάζουν την επίδραση της επιχειρηματικής στρατηγικής των συγχωνεύσεων σε ένα δείγμα τριάντα τριών εισηγμένων εταιρειών κατά την περίοδο της ελληνικής οικονομικής κρίσης. Συγκεκριμένα, πραγματοποιήθηκε μελέτη διαφόρων ποσοτικών και ποιοτικών μεταβλητών των εταιρειών για το προηγούμενο έτος πριν από τη συγχώνευση και το επόμενο μετά τη συγχώνευση, προκειμένου να εξετάσουν τις λογιστικές επιδόσεις των ελληνικών εισηγμένων εταιρειών μετά τις συγχωνεύσεις το 2009–2015, την περίοδο της οικονομικής κρίσης στην Ελλάδα. Η έρευνα καταλήγει στο συμπέρασμα ότι υπήρχαν σημαντικές διαφορές στις λογιστικές επιδόσεις πριν και μετά τη συγχώνευση καθώς και στο ότι τα γεγονότα συγχώνευσης που έλαβαν χώρα συσχετίζονται θετικά με τα εξεταζόμενα μέτρα απόδοσης και συνέβαλαν στην κερδοφορία των εταιριών.

Οι Κυριαζόπουλος Γεώργιος και Λογοθετίδη Μαρία-Ραφαηλία (2019)², στη δημοσίευσή τους προσπαθούν να εντοπίσουν τον τρόπο με τον οποίο οι συγχωνεύσεις και οι εξαγορές έχουν επηρεάσει την δομή και την σύνθεση των Ελληνικών Τραπεζικών ιδρυμάτων καθώς και τα βασικά λογιστικά τους στοιχεία όπως Ενεργητικό, Ίδια Κεφάλαια, Δάνεια, κάθε είδους κέρδη, Καταθέσεις μέσα από την έρευνα τεσσάρων Συστημικών Ελλήνων Τραπεζών: Eurobank, Εθνική Τράπεζα, Alpha Bank και Τράπεζα Πειραιώς. Η δημοσίευση καταλήγει στο ότι οι εταιρείες τείνουν να συγχωνεύονται ή να εξαγοράζονται στην προσπάθεια τους να μεγιστοποιήσουν το μερίδιο αγοράς τους ή ακόμη και να αποκτήσουν κυριαρχία μέσω τέτοιων συνεργειών κάτι το οποίο μπορεί να οδηγήσει ολιγοπώλιο ή ακόμα και σε

¹ Παζαρκλής Μιχαήλ, Βογιατζόγλου Μάνθος, Κουτούπης Ανδρέας και Δρογαλάς Γεώργιος (2021), University of Thessaly, University of Macedonia, International Hellenic University, Serres, Greece.

² Κυριαζόπουλος Γεώργιος και Λογοθετίδη Μαρία-Ραφαηλία (2019) How Mergers and Acquisitions Affected the Basic Accounting Elements of Greek Banks During the Euro Years 2002-2018, Department University of Western Macedonia, Greece.

μονοπώλιο, επιβαρύνοντας τους καταναλωτές με υψηλότερο κόστος. Από την άλλη τα τραπεζικά ιδρύματα χρησιμοποιούν αυτού του είδους πολιτικών ως εργαλείο στρατηγικής ανάπτυξης και ενδυνάμωσης.

Οι Borodin, A., Sayabek Ziyadin, S., Islyam, G., & Panaedova, G. (2020)³ στη δημοσίευση τους διερευνούν την επίδραση των εγχειρημάτων των συγχωνεύσεων και εξαγορών στις χρηματοοικονομικές επιδόσεις αμερικανικών και ευρωπαϊκών εταιριών, σε ένα δείγμα 138 Συναλλαγών συγχωνεύσεων και εξαγορών που πραγματοποιήθηκαν κατά την περίοδο μεταξύ 2014 και 2018. Διερεύνησαν τη συσχέτιση μεταξύ απόδοσης πωλήσεων (ROS) και μεταβλητές όπως η αναλογία ιδίων κεφαλαίων προς αξία επιχείρησης και η δημοσίευση κατέληξε στο συμπέρασμα ότι οι περισσότερες από τις εταιρείες ήταν και παρέμειναν κερδοφόρες μετά από τις συγχωνεύσεις και εξαγορές.

2.3 Συμπεράσματα

Η επισκόπηση της αρθρογραφίας και των δημοσιεύσεων έδειξε ότι το κύριο ερευνητικό ενδιαφέρον επικεντρώνεται γύρω στις στρατηγικές πολιτικές των συγχωνεύσεων, διασπάσεων και εξαγορών των εταιριών, στον τρόπο με τον οποίο επιδρούν οι παραπάνω πολιτικές κυρίως στις επιδόσεις των εταιριών και την κερδοφορία τους. Αυτό που παρατηρείται σε γενικό πλαίσιο είναι ότι όσο απομακρύνεται η περίοδος της Ελληνικής Οικονομικής Κρίσης τόσο πιο θετικά είναι τα αποτελέσματα από την εφαρμογή των πολιτικών των συγχωνεύσεων και εξαγορών. Επιπρόσθετα παρατηρείται ότι οι εταιρικοί μετασχηματισμοί αποτελούν σημαντικό τμήμα της Οικονομίας σε παγκόσμιο επίπεδο.

Σε κάθε περίπτωση όμως, κρίνεται απαραίτητη η διέλευση χρονικού διαστήματος προκειμένου να μπορούν να αποκαλυφθούν τα αποτελέσματα και οι συνέπειες της εφαρμογής του Ν.4601/2019 κατά την υλοποίηση των πολιτικών της συγχώνευσης, διάσπασης, μετατροπής των εταιριών και να λάβουν χώρα μελέτες, δημοσιεύσεις και άρθρα σχετικά με την εφαρμογή του ως άνω Νόμου σε εγχώριο επίπεδο.

³ Borodin, A., Sayabek Ziyadin, S., Islyam, G., & Panaedova, G. (2020), Impact of mergers and acquisitions on companies' financial performance. *Journal of International Studies*, 13(2), 34-47. doi:10.14254/2071-8330.2020/13-2/3

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3

Θεσμικό Πλαίσιο

3.1 Ορισμοί-Εισαγωγικές έννοιες

3.1.1 Έννοια Μετασχηματισμού

Με τον όρο «Μετασχηματισμοί Επιχειρήσεων» νοείται η μεταβολή, από νομικής πλευράς, της εταιρικής υπόστασης μιας οικονομικής οντότητας. Δεν προϋποθέτει όμως την λύση και εκκαθάρισή αυτής. Αυτό σημαίνει ότι οι εκάστοτε εταιρικοί φορείς δύνανται να ενοποιηθούν, να διαιρεθούν και να μεταβληθούν νομικά, χωρίς να είναι αναγκαία η λύση και εκκαθάριση τους. Αντίστοιχα, οι εταίροι των φορέων αυτών αυτοδικαίως ορίζονται εταίροι των μετασχηματισμένων οντοτήτων, ενώ το ίδιο συμβαίνει και με την περιουσία, δηλαδή το σύνολο του ενεργητικού και του παθητικού των αρχικών (οντοτήτων) το οποίο μεταφέρεται ενιαία⁴.

Ο εταιρικός μετασχηματισμός παρουσιάζεται μέσω:

- της Συγχώνευσης
- της Διάσπασης
- της Μετατροπής

3.1.2 Έννοια Συγχώνευσης

Συγχώνευση ουσιαστικά σημαίνει ενσωμάτωση οικονομικά δύο τουλάχιστον επιχειρήσεων υιοθετώντας την ίδια διοικητική υπόσταση. Από οικονομικής απόψεως, οι συμμετέχουσες στη συγχώνευση επιχειρήσεις συνεχίζουν την παραγωγική τους δραστηριότητα, ενώ αποβάλλουν την διοικητική τους ανεξαρτησία. Από νομικής πλευράς, συγχώνευση συμβαίνει στην περίπτωση που λύεται τουλάχιστον μία οικονομική οντότητα από τις ήδη συμμετέχουσες σε αυτήν, χωρίς να απαιτείται η εκκαθάρισή της, ενώ ταυτόχρονα η περιουσία της περνάει στη νεοσυσταθείσα εταιρία. Με τον όρο Συγχωνευόμενες ή Απορροφούμενες

⁴ Αιτιολογική έκθεση του σχεδίου νόμου «εταιρικοί μετασχηματισμοί και εναρμόνιση του νομοθετικού πλαισίου με τις διατάξεις της Οδηγίας 2014/55/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 16^{ης} Απριλίου 2014 για την έκδοση ηλεκτρονικών τιμολογίων στο πλαίσιο δημοσίων συμβάσεων»

Εταιρίες αναφέρονται οι εταιρίες που παίρνουν μέρος στη Συγχώνευση και έχουν σαν αποτέλεσμα την «Απορροφούσα Εταιρία»⁵.

Ένα ιδιαίτερο είδος Συγχώνευσης αποτελεί και η Διασυνοριακή Συγχώνευση η οποία αφορά στην περίπτωση όπου μία ημεδαπή εταιρεία, η οποία λύεται χωρίς να ακολουθήσει η εκκαθάρισή της, μεταβιβάζει το σύνολο της περιουσίας της σε εταιρεία ενός άλλου κράτους – μέλους , η οποία κατέχει το σύνολο των τίτλων ή μεριδίων του εταιρικού της κεφαλαίου. Σημειώνεται ότι για καθεμιά από τις συγχωνευόμενες εταιρείες, εφαρμόζονται οι αντίστοιχες νομοθετικές διατάξεις εναρμόνισης που ισχύουν στο κράτος – μέλος εκάστης⁶.

3.1.3 Έννοια Διάσπασης

Η Διάσπαση επηρεάζει τον ανασχηματισμό στη δομή και τη διοίκηση των οικονομικών οντοτήτων που συμμετέχουν σ αυτή, οι ονομαζόμενες ως Διασπώμενες, με αποτέλεσμα τον διαχωρισμό και την μεταβίβαση μέρους ή συνόλου της περιουσίας τους σε άλλες και διακρίνεται σε Κοινή Διάσπαση, Μερική Διάσπαση και Απόσχιση Κλάδου⁷.

Ως Κλάδος Δραστηριότητας μιας επιχείρησης νοείται η ιδιότητα των στοιχείων του Ενεργητικού και του Παθητικού να λειτουργούν αυτοδύναμα ως σύνολο⁸.

Η Διάσπαση, ανεξαρτήτου διάκρισης, μπορεί να πραγματοποιηθεί με Απορρόφηση, με Σύσταση Νέων Εταιριών ή με Απορρόφηση και Σύσταση τουλάχιστον μίας νέας Εταιρίας.

3.1.4 Έννοια Μετατροπής

Ο όρος Μετατροπή αναφέρεται στην περίπτωση που μια οικονομική οντότητα αναμορφώνει, σε νομικό πλαίσιο, τη μορφή της χωρίς όμως να χρειάζεται η μεταβίβαση της περιουσίας ή των μετοχών της⁹.

⁵ Χατζηγάγιος Θ.,(2015) *Δίκαιο Εμπορικών εταιριών Β'* Έκδοση ΑΝΙΚΟΥΛΑ σελ. 545

⁶ Άρθρο 1 παρ.2 Ν.3777/2009 : Οι διατάξεις του παρόντος νόμου εφαρμόζονται σε κάθε συγχώνευση μίας ή περισσότερων ημεδαπών κεφαλαιουχικών εταιριών με μία ή περισσότερες κεφαλαιουχικές εταιρείες, οι οποίες έχουν συσταθεί σύμφωνα με τη νομοθεσία ετέρου κράτους-μέλους και έχουν την καταστατική τους έδρα, την κεντρική τους διοίκηση ή την κύρια εγκατάσταση τους εντός της Κοινότητας (εφεξής: «διασυνοριακή συγχώνευση»), ή όταν η προκύπτουσα από διασυνοριακή συγχώνευση μεταξύ εταιριών διαφορετικών κρατών-μελών εταιρεία έχει την έδρα της στην ημεδαπή

⁷ Χατζηγάγιος Θ.,(2015) *Δίκαιο Εμπορικών εταιριών Β'* Έκδοση ΑΝΙΚΟΥΛΑ σελ. 545

⁸ Άρθρο 54 παρ. 3 Ν.4601/2019: Κλάδος δραστηριότητας είναι το σύνολο των στοιχείων τόσο του ενεργητικού όσο και του παθητικού, τα οποία συνιστούν, από οργανωτική άποψη, αυτόνομη εκμετάλλευση, δηλαδή, σύνολο ικανό να λειτουργήσει αυτοδύναμα

⁹ Ρόκας Ν.,(2019) *Εμπορικές Εταιρίες*, 9η έκδοση, Σάκκουλας, σελ.465

3.2 Ιστορική Αναδρομή

Οι Εταιρικοί μετασχηματισμοί αποτελούν μία ιδιαίτερη μορφή επιβίωσης των επιχειρήσεων στον βωμό της απόκτησης μεγαλύτερου κέρδους και της ενίσχυσης της ανταγωνιστικής τους θέσης στην αγορά. Μέχρι πρόσφατα φαίνεται πως οι εταιρίες δεν υιοθετούσαν την καινοτόμα αυτή ιδέα και αυτό γιατί η έως τώρα εμπορική νομοθεσία αδυνατούσε να καλύψει πλήθος περιπτώσεων ενώ επιπλέον δεν υπήρχε σαφής συνοχή στους προϋπάρχοντες αυτούς Νόμους. Συγκεκριμένα παρουσιαζόταν μία αποσπασματική νομοθέτηση με την αντιμετώπιση της εν λόγω στρατηγικής να εντοπίζεται σε διατάξεις που κάλυπταν τις διάφορες μορφές Νομικών Οντοτήτων όπως στο Ν.2190/1920 περί Α.Ε, στο Ν.4072/2012 περί προσωπικών εταιριών και Ιδιωτικών Κεφαλαιουχικών Εταιριών καθώς και στο Ν. 3190/1955 περί Εταιριών Περιορισμένης Ευθύνης.

Από την άλλη πλευρά, η νομοθετική αντιμετώπιση των εταιρικών μετασχηματισμών διέπεται και από δύο αναπτυξιακούς νόμους. Αυτοί αφορούν τον Ν. 1297/1972 και τον Ν. 2166/1993. Οι λόγοι για τους οποίους θεσπίστηκαν αυτοί οι νόμοι στόχευαν αρχικά στην στήριξη και ανάπτυξη των μεγάλων οικονομικών μονάδων παρέχοντας όμως κυρίως φορολογικά κίνητρα, ενώ παράλληλα μείωναν σε μεγάλο βαθμό τις επιβαρύνσεις που υφίστανται οι επιχειρήσεις σε περίπτωση που επέλεγαν τον μετασχηματισμό τους με το Νόμο περί Ανωνύμων Εταιριών αφού ένα από τα βασικά του μειονεκτήματα αφορούσε την έλλειψη της ευχέρειας σχηματισμού αφορολόγητων αποθεματικών καθώς και την υποχρέωση καταβολής φόρου μεταβίβασης ακινήτων αλλά και φόρου υπεραξίας επί της περιουσίας της συγχωνευμένης επιχείρησης.

Συγκεκριμένα, σύμφωνα με τους παραπάνω αναπτυξιακούς Νόμους επιτρέπονται συγχωνεύσεις ή μετατροπές εταιριών οποιασδήποτε μορφής σε Ανώνυμη Εταιρία και σε συγχωνεύσεις ή μετατροπές εταιριών οποιασδήποτε μορφής με εξαίρεση την μορφή της Ανώνυμης Εταιρίας, σε Ε.Π.Ε. Υπάρχει δηλαδή περιορισμός στις μορφές που μπορεί να λάβει, παρέχουν όμως μία σειρά από σημαντικές φορολογικές απολαβές.

Οι φορολογικές διευκολύνσεις που παρέχονται μεταξύ άλλων περιλαμβάνουν τα εξής¹⁰:

- Κατά την συγχώνευση η υπεραξία που προκύπτει δεν φορολογείται παρά όνο αν και όταν διαλυθεί η εταιρία η οποία προήλθε από την συγχώνευση (παρ. 1 & 2, άρθρο 2, Ν.1297/72).

¹⁰ Βλ. Α.-Ε. Σωφρονά, (2019) , Το φορολογικό πλαίσιο των εταιρικών μετασχηματισμών - Ανάλυση υπό το πρίσμα των νέων εταιρικών ρυθμίσεων (Ν 4601/2019), Δίκαιο Επιχειρήσεων & Εταιριών

- Κατά τον χρόνο της συγχώνευσης τα αφορολόγητα αποθεματικά που σχηματίστηκαν με τους αναπτυξιακούς νόμους μεταφέρονται στην νέα εταιρία και δεν υπάγονται σε φόρο.
- Επιπλέον, απαλλάσσεται από κάθε φόρο, τέλος χαρτοσήμου ή οποιοδήποτε άλλο τέλος υπέρ Δημοσίου, η σύμβαση συγχώνευσης ή μετατροπή, καθώς και από την εισφορά ή δικαίωμα υπέρ οποιουδήποτε τρίτου σχετικά με την εισφορά και μεταβίβαση όλων των περιουσιακών στοιχείων.
- Απαλλάσσεται από το φόρο μεταβίβασης τυχόν εισφερόμενα ακίνητα στη συγχωνεύουσα εταιρία με απαραίτητη προϋπόθεση όμως, τα ακίνητα να ανήκουν και να χρησιμοποιούνται από τις εταιρίες και να εισφέρονται στη νέα εταιρία για την κάλυψη των αναγκών αυτής.
- Τέλος, δεν υπόκειται σε φόρο συγκέντρωσης κεφαλαίου το εισφερόμενο κεφάλαιο από τις μετασχηματιζόμενες επιχειρήσεις στην νέα εταιρία.

Οι διατάξεις των παραπάνω αναπτυξιακών νόμων συνεχίζουν να ισχύουν για εκείνους τους μετασχηματισμούς που δεν καταλαμβάνονται από το πεδίο εφαρμογής του Ν. 4601/2019¹¹, όπως για παράδειγμα την μετατροπή μιας ατομικής επιχείρησης, μιας επιχείρησης δηλαδή που δεν έχει νομική υπόσταση σε μία κεφαλαιουχική εταιρία, η οποία στην ουσία σύσταση νέου νομικού προσώπου με εισφορά σε είδος και όχι μετατροπή όπως ορίζουν τα άρθρα του Ν.4601/2019. Μετατροπή νοείται όταν μία εταιρία διαθέτει ήδη νομική προσωπικότητα και μεταβάλει την εταιρική της μορφή σε έναν άλλο εταιρικό τύπο.

Γίνεται αντιληπτό λοιπόν, πως σύμφωνα με την μέχρι τώρα ισχύουσα νομοθεσία επιτρεπόταν ο μετασχηματισμός για περιορισμένο αριθμό μορφών οντοτήτων, ενώ μορφές μετασχηματισμού, όπως η απόσχιση του κλάδου, δεν διέπονταν από συγκεκριμένη νομοθεσία με αποτέλεσμα να δημιουργούνται ασάφειες ως προς την αντιμετώπιση τους και να θεωρούνται μέχρι και άνομες πολιτικές. Πολλές φορές μάλιστα, φαίνεται πως οι ιδιοκτήτες των εταιριών οδηγούνταν μέχρι και στην υποχρεωτική λύση και εκκαθάριση των επιχειρήσεων τους προκειμένου να ιδρύσουν τη νέα επιχείρηση και να πετύχουν αυτό που θα επιτυγχάνονταν με τον απευθείας μετασχηματισμό αυτών αν προβλεπόταν από την εμπορική νομοθεσία και το εταιρικό Δίκαιο.

¹¹ Λεοντάρης, Μ. (2019) Εταιρικοί μετασχηματισμοί (Μετατροπές-Συγχωνεύσεις-Διασπάσεις-Ν. 4601/2019). Λογιστής, τεύχος 762, σελ. 1158 «δεν περιλαμβάνονται στο νόμο 4601/2019 οι μετασχηματισμοί ατομικών επιχειρήσεων, που, όμως, προβλέπονται σε νόμους παροχής φορολογικών κινήτρων και αναπτυξιακούς (όπως Ν.Δ. 1297/72, Ν. 2166/33 κ.α.) που εξακολουθούν να ισχύουν

Με την θέσπιση του νέου Νόμου 4601/2019 συστηματοποιείται σε ένα ενιαίο κείμενο η πλήρης αντιμετώπιση και η κάλυψη των ζητημάτων που αφορούν τους εταιρικούς μετασχηματισμούς ενώ ταυτόχρονα επιλύεται το πρόβλημα της σύγκυσης που δημιουργείται μεταξύ εμπορικής και φορολογικής Νομοθεσίας.

Με το Ν. 4601/2019 ρυθμίζονται ζητήματα που αφορούν το πεδίο εφαρμογής, της διαδικασίας του μετασχηματισμού, καθώς και των αποτελεσμάτων που επέρχονται, ενώ τίθενται όρια ανάμεσα στην εταιρική διαδικασία συντέλεσης των μετασχηματισμών και τη φορολογική τους μεταχείριση.

3.3 Βασικά χαρακτηριστικά και δομή του Ν.4601/2019

Το νέο αυτό νομοθετικό πλαίσιο ρυθμίζει σε ένα ενιαίο κείμενο το σύνολο των μορφών που μπορεί να λάβει ένας εταιρικός μετασχηματισμός, τους κανόνες και τις υποχρεώσεις που οφείλουν να ακολουθήσουν, σε κάθε ξεχωριστή περίπτωση, οι οικονομικές οντότητες προκειμένου να πετύχουν με ορθό τρόπο την παραπάνω στρατηγική επιλύοντας έτσι τα προβλήματα που υφίσταντο από τον κατακερματισμό του δικαίου των εταιρικών μετασχηματισμών. Ένα από αυτά τα σημαντικά ζητήματα τα οποία έρχεται να αντιμετωπίσει ο νόμος αυτός αφορά την έλλειψη που υπήρχε σχετικά με το ποιες επιχειρήσεις μπορούσαν να αξιοποιήσουν την πολιτική αυτή και με ποιον τρόπο. Με τη εισαγωγή του Νόμου ο Εταιρικός Μετασχηματισμός πλέον, είναι δυνατό να χρησιμοποιηθεί σε διάφορες εταιρικές μορφές με οποιονδήποτε συνδυασμό και με οποιονδήποτε τρόπο εφαρμογής του και συγκεκριμένα αφορά τις Ανώνυμες Εταιρείες, Εταιρείες Περιορισμένης Ευθύνης, Ιδιωτικές Κεφαλαιουχικές Εταιρείες, Ομόρρυθμες Εταιρείες, Ετερόρρυθμες Εταιρείες, Ετερόρρυθμες Εταιρείες κατά μετοχές, κοινοπραξίες που προβλέπονται στην παρ. 3 του άρθρου 39 του Ν. 4072/12, Ευρωπαϊκές Εταιρείες (SE) που προβλέπονται στον Κανονισμό (ΕΚ) 2157/2001 του Συμβουλίου της 8ης Οκτωβρίου 2001, Αστικούς Συνεταιρισμούς, Ευρωπαϊκές Συνεταιριστικές Εταιρείες (ΕΣΕτ) που προβλέπονται στον Κανονισμό (ΕΚ) 1435/2003 της 22ης Ιουλίου 2003. Καλύπτει δηλαδή, ένα ευρύ φάσμα εταιρικών μορφών ικανοποιώντας έτσι και πληθώρα αναγκών των επιχειρήσεων¹².

Μία ακόμα σημαντική έλλειψη που υπήρχε μέχρι σήμερα και έρχεται να αντιμετωπίσει ο εν λόγω νόμος σχετίζεται με την διαφορετική αντιμετώπιση της κάθε μορφής μετασχηματισμού.

¹² Βλ. Άρθρο 2 παρ. 1 Ν.4601/2019

Με την εισαγωγή του νέου νομοθετικού πλαισίου σε κάθε μία από τις μορφές του Εταιρικού Μετασχηματισμού ακολουθείται μία σειρά από συγκεκριμένες ενέργειες που πρέπει να ακολουθήσουν οι εταιρείες προκειμένου να ολοκληρώσουν την διαδικασία της πολιτικής αυτής οι οποίες είναι κοινές ανεξαρτήτως είδους μετασχηματισμού, δημιουργώντας με αυτόν τον τρόπο μία κοινή βάση αντιμετώπισης του. Οι ενέργειες αυτές αφορούν¹³:

- τη σύνταξη ενός Σχεδίου Σύμβασης Συγχώνευσης από τα Διοικητικά Συμβούλια ή τους Διαχειριστές των εταιριών που συμμετέχουν σε αυτή στο οποίο περιλαμβάνονται συνοπτικά η νομική μορφή, η επωνυμία, η έδρα, καθώς και ο αριθμός Γενικού Εμπορικού Μητρώου των εταιριών που μετέχουν στη συγχώνευση. Επιπλέον περιγράφεται μία προτεινόμενη σχέση ανταλλαγής των εταιρικών συμμετοχών κατά την οποία να προκύπτει μία δίκαιη και λογική εκτίμηση της περιουσίας των συγχωνευόμενων εταιριών και αυτό γιατί μια υπερεκτίμηση ή υποτίμησή της θα μπορούσε να ωφελήσει ή να βλάψει οικονομικά οποιονδήποτε συναλλάσσεται με την εταιρία. Με τον τρόπο αυτό επιτυγχάνεται η αρχή της ίσης μεταχείρισης όλων των μετοχών των οικονομικών οντοτήτων που αφορούν τη συγχώνευση. Τέλος, περιγράφονται τα δικαιώματα που παρέχονται στους μετόχους ή στους εταίρους που έχουν ειδικά δικαιώματα, καθώς και στους δικαιούχους άλλων δικαιωμάτων ή τα μέτρα που προτείνονται γι' αυτούς. Έπειτα από την σύνταξη του Σχεδίου Σύμβασης Συγχώνευσης, ακολουθεί η καταχώρησή του στο ΓΕΜΗ και η διαδικτυακή του δημοσίευση στην αντίστοιχη ιστοσελίδα, ξεχωριστά για τις εκάστοτε συμμετέχουσες εταιρίες, όπου και παραμένει δημοσιευμένο για ένα έτος. Αυτό θα πρέπει να γίνει σε διάστημα τουλάχιστον ενός μήνα πριν από την ημερομηνία συνεδρίασης ή την ημερομηνία λήψης της απόφασης που αφορά την συγχώνευση των παραπάνω εταιριών, εκτός εάν η κάθε εταιρία διατηρεί συνεχόμενα για το διάστημα αυτό αναρτημένο το Σχέδιο στην ιστοσελίδα της
- Τη σύνταξη μίας λεπτομερούς γραπτής έκθεσης στην οποία περιγράφονται το σχέδιο της μετατροπής, η θέση των εταίρων ή μετόχων στην νέα εταιρία μέσω της προτεινόμενης σχέσης ανταλλαγής και κατά περίπτωση τους λόγους για τους οποίους προχωρούν στην μεταβολή της εταιρικής μορφής. Παρόλα αυτά, οι εταίροι έχουν το δικαίωμα να μην προχωρήσουν στην υλοποίηση και δημοσίευση αυτής

¹³ Βλ. Αυγητίδης, Δ., (2019) Το νέο δίκαιο των εταιρικών μετασχηματισμών. Ο Ν 4601/2019 (ΦΕΚ Α' 44/9.3.2019). Δίκαιο Επιχειρήσεων και Εταιριών, σελ. 166

- την εξέταση του Σχεδίου Σύμβασης από εμπειρογνώμονες. Συγκεκριμένα, κάθε εταιρία που συμμετέχει στη συγκεκριμένη νομική πράξη επιλέγει έναν ή περισσότερους εμπειρογνώμονες προκειμένου να εξετάσουν και να ελέγξουν το Σχέδιο, όπως επίσης και να γράψουν μια έκθεση απευθυνόμενη στους εταίρους, η οποία στη συνέχεια καταχωρείται και δημοσιεύεται στο Γενικό Εμπορικό Μητρώο.
- την έγκριση του Σχεδίου και την μεταβολή του καταστατικού, εφόσον κάτι τέτοιο είναι απαραίτητο, από τη συνέλευση και τους εταίρους των κάθε οικονομικών οντοτήτων που συμμετέχουν για τη συγχώνευση, τη διάσπαση ή τη μετατροπή.
- Την κατάρτιση της σύμβασης συγχώνευσης ή διάσπασης με ιδιωτικό έγγραφο, εκτός αν πρόκειται για ΑΕ, ΕΠΕ, Ευρωπαϊκές Εταιρίες, αστικούς συνεταιρισμούς και ευρωπαϊκές συνεταιριστικές εταιρίες ή αν συντρέχουν άλλοι λόγοι που προβλέπονται στο νόμο, οπότε απαιτείται συμβολαιογραφικό έγγραφο ή εάν προβλέπεται διαφορετικά στο νόμο.
- τον έλεγχο νομιμότητας ο οποίος εξαρτάται από τη μορφή των εταιριών που συμμετέχουν στον μετασχηματισμό. Σε κάθε περίπτωση μορφής νομικής οντότητας υπάρχουν αρμόδια διοικητικά όργανα τα οποία είναι υπεύθυνα για τον έλεγχο αυτό. Στην περίπτωση που συμμετέχει Ανώνυμη ή Ευρωπαϊκή Εταιρία (SE), η εγκριτική απόφαση λαμβάνεται από τον Περιφερειάρχη της περιφέρειας στην οποία υπάγεται η νέα εταιρία. Σε αντίθετη περίπτωση, υπεύθυνη εγκριτικής απόφασης είναι η Υπηρεσία Γενικού Εμπορικού Μητρώου.

Συνοψίζοντας λοιπόν, οι εταιρικοί μετασχηματισμοί πλέον υπόκεινται σε μία ενιαία ρύθμιση και παρέχεται με αυτόν τον τρόπο ένα πλήρες νομικό πλαίσιο για την συντέλεση αυτών. Δημιουργούνται και θεμελιώνονται δικλείδες προστασίας, παρέχοντας έτσι εξασφάλιση και ασφάλεια σε όλα τα εμπλεκόμενα μέρη. Βασικές από αυτές είναι η κατάρτιση σχεδίου συγχώνευσης ή διάσπασης με ελάχιστο περιεχόμενο που προβλέπεται στο νόμο, η θέσπιση διατυπώσεων δημοσιότητας, υποβολή από το διαχειριστικό όργανο προς τη συνέλευση ή τους εταίρους γραπτής έκθεσης για το σχέδιο, η εξέτασή του από ανεξάρτητους εμπειρογνώμονες, η διαθεσιμότητα των εγγράφων για εξέταση από τους μετόχους ή εταίρους, η παροχή δικαιώματος στους πιστωτές των εμπλεκόμενων εταιριών να ζητήσουν εγγυήσεις για την ικανοποίηση των απαιτήσεων εφόσον ο μετασχηματισμός τις καθιστά απαραίτητες, έγκριση της συγχώνευσης ή διάσπασης ή μετατροπής με αυξημένη απαρτία και πλειοψηφία της συνέλευσης των μετόχων ή εταίρων, επέλευση των αποτελεσμάτων του μετασχηματισμού με την τήρηση συγκεκριμένων διατυπώσεων δημοσιότητας και έλεγχο νομιμότητας.

3.4 Τύποι εταιρικών μετασχηματισμών

3.4.1 Συγχώνευση

Η συγχώνευση δύο ή περισσότερων εταιριών αποτελεί μία ιδιαίτερη μορφή μετασχηματισμού. Τα βασικά της χαρακτηριστικά αφορούν την μεταβίβαση της περιουσίας των διαφόρων εταιριών σε μία την απορροφώσα, τη λύση αλλά όχι την εκκαθάριση των συμμετεχόντων εταιριών και την απόδοση εταιρικών συμμετοχών στους εταίρους ως ανταλλαγή για τις συμμετοχές τους στις αρχικές εταιρίες. Η συγχώνευση πραγματοποιείται είτε με απορρόφηση είτε με σύσταση νέας εταιρείας¹⁴.

Η απουσία ενός ενιαίου νομοθετικού πλαισίου, η έλλειψη κινήτρων, ο περιορισμός στις μορφές του εταιρικού μετασχηματισμού οδηγούσε τις επιχειρήσεις στην αποφυγή του τρόπου αυτού ως μέσο επιβίωσης και ανάπτυξης τους.

3.4.1.1 Συγχώνευση με απορρόφηση

Η Απορρόφηση αφορά τη νομική πράξη σύμφωνα με την οποία μία ή περισσότερες Απορροφώμενες εταιρίες, μετά τη λύση τους, χωρίς όμως να έρθει η εκκαθάρισή τους, μεταβιβάζουν στην ήδη υπάρχουσα Απορροφώσα το ενιαίο σύνολο της περιουσίας τους. Επίσης, μεταφέρεται στους μετόχους της το σύνολο των μετοχών και ίσως κάποιο χρηματικό ποσό, το οποίο όμως δεν μπορεί να υπερβαίνει το 10% της ονομαστικής ή της λογιστικής αξίας των παραπάνω διατεθειμένων εταιρικών μετοχών¹⁵.

Στις περιπτώσεις όπου δεν υφίσταται καθολική έγκριση της συγχώνευσης από όλους τους νόμιμους εκπροσώπους των συμμετεχουσών σ' αυτή εταιριών, ή η εγκριθείσα συγχώνευση είναι ανυπόστατη, ή άκυρη ή ακυρώσιμη, τότε με δικαστική απόφαση η συγκεκριμένη Συγχώνευση κηρύσσεται άκυρη. Πιο συγκεκριμένα, η μη ύπαρξη απόφασης σχετικά με τη συγχώνευση από τις γενικές συνελεύσεις όλων των εταιριών που εμπλέκονται στη Συγχώνευση, η μη κατάρτιση της Σύμβασης με συμβολαιογραφική πράξη, η απουσία υπεύθυνης δήλωσης ότι δεν προέκυψαν αντιρρήσεις από τους δανειστές ή ακόμη και αν αυτό συνέβη οι τυχόν διαφορές επιλύθηκαν και τέλος η παράλειψη ελέγχου νομιμότητας και δημοσιότητας στο ΓΕΜΗ είναι λόγοι για τους οποίους είναι δυνατή η ακύρωση της Σύμβασης. Η αίτηση για ακύρωση της συγχώνευσης είναι εφικτή μετά το πέρας τριών μηνών από την καταχώρησή της στο ΓΕΜΗ και μόνο οι εταίροι, οι μέτοχοι και οι πιστωτές που

¹⁴ Βλ. Άρθρο 6 παρ. 1 Ν.4601/2019

¹⁵ Βλ. Άρθρο 6 παρ. 2 Ν.4601/2019

έχουν έννομο συμφέρον μπορούν να προβούν σε αυτή. Βέβαια στην περίπτωση διόρθωσης των παραπάνω, η Συγχώνευση δεν θεωρείται άκυρη και το Δικαστήριο προχωρά σε ρύθμιση των εταιρικών υποθέσεων που προκύπτουν. Τόσο η αίτηση ακύρωσης της Συγχώνευσης όσο και η τελική Δικαστική απόφαση καταχωρούνται και δημοσιεύονται στο ΓΕΜΗ¹⁶

3.4.1.2 Συγχώνευση με σύσταση νέας εταιρίας

Η νομική πράξη κατά την οποία δύο ή περισσότερες εταιρίες, οι οποίες ονομάζονται Συγχωνευόμενες, λυθούν, χωρίς όμως να επέλθει η εκκαθάρισή τους, μεταβιβάσουν το σύνολο των υποχρεώσεων και της καθαρής τους θέσης σε μία νέα εταιρία και διαθέσουν στους μετόχους τους τις συμμετοχές της νέας εταιρίας καθώς και ίσως ένα χρηματικό ποσό, ονομάζεται Συγχώνευση με Σύσταση Νέας Εταιρίας. Σημειώνεται ότι το αναφερθέν χρηματικό ποσό δεν θα πρέπει να υπερβαίνει το 10% της ονομαστικής ή, σε περίπτωση έλλειψης της, της λογιστικής αξίας των παραπάνω συμμετοχών¹⁷.

Η μόνη διαφορά που προκύπτει σε σχέση με την προηγούμενη μορφή όσον αφορά τη σχέση ανταλλαγής είναι ότι εκτός από τη Σύμβαση συγχώνευσης, θα πρέπει όλα τα πρόσωπα που έχουν δικαίωμα ψήφου στις εκάστοτε συμμετέχουσες στη σύμβαση εταιρίες, να εγκρίνουν και το καταστατικό της νέας εταιρίας που δημιουργείται¹⁸.

3.4.2 Διάσπαση

Η Διάσπαση αποτελεί ένα είδος συνεργασίας μεταξύ των συμμετεχουσών σ' αυτή οικονομικών οντοτήτων, η οποία μεταβάλλει ουσιαστικά τη δομή και την οργάνωσή τους. Το αποτέλεσμα της συνεργασίας αυτής είναι ο διαχωρισμός και η μεταβίβαση της περιουσίας της εταιρίας σε άλλες. Η Διάσπαση χωρίζεται σε τρία είδη ανάλογα με το εάν οι συμμετέχουσες εταιρίες προϋπήρχαν πριν την διάσπαση ή ιδρύθηκαν κατά την εφαρμογή του μετασχηματισμού αυτού και αποτελούν: την Κοινή Διάσπαση, την Μερική Διάσπαση και την Απόσχιση Κλάδου¹⁹.

¹⁶ Βλ. Άρθρο 20 Ν.4601/2019

¹⁷ Βλ. Άρθρο 6 παρ.4 Ν.4601/2019

¹⁸ Βλ Χατζηγάγιος Θ.,(2015) *Δίκαιο Εμπορικών εταιριών* Β' Έκδοση ΑΝΙΚΟΥΛΑ σελ. 539

¹⁹ Βλ Χατζηγάγιος Θ.,(2015) *Δίκαιο Εμπορικών εταιριών* Β' Έκδοση ΑΝΙΚΟΥΛΑ σελ. 545 και άρθρο 54 Ν.4601/2019

Η αναφορά της Διάσπασης υπήρχε και πριν το Ν.4601/2019. Πιο συγκεκριμένα, η έννοια της Διάσπασης που παρουσιάζεται στον Ν.2190/1920 αποτελεί στην ουσία την Κοινή Διάσπαση που ορίζει ο Ν.4601/2019 και αφορά μόνο την κατηγορία των Ανώνυμων Εταιριών τόσο ως Διασπώμενες όσο και ως Επωφελούμενες.

3.4.2.1 Κοινή Διάσπαση

Η Κοινή Διάσπαση, όπως και τα υπόλοιπα είδη διάσπασης, μπορούν να εφαρμοστούν με τρεις τρόπους: την Απορρόφηση, τη Διάσπαση με Σύσταση Νέων Εταιριών και τη Διάσπαση με Απορρόφηση και Σύσταση Νέων Εταιριών²⁰.

Κατά τη Διάσπαση με Απορρόφηση, η Διασπώμενη εταιρία προχωρά σε λύση, όχι όμως και εκκαθάριση, και εκχωρεί το σύνολο του ενεργητικού και του παθητικού της σε άλλες ήδη υπάρχουσες εταιρίες. Οι εταιρίες αυτές, οι οποίες ονομάζονται Επωφελούμενες, έχουν την υποχρέωση να παραχωρήσουν στους μετόχους της Διασπώμενης μετοχές και ίσως χρηματικό ποσό, το οποίο όμως δεν θα πρέπει να ξεπερνά το 10% της ονομαστικής ή, αν αυτή δεν υπάρχει, της λογιστικής αξίας των προαναφερθέντων μετοχών, έναντι της περιουσίας που τους μεταβιβάστηκε.

Αντίστοιχα, στην περίπτωση Διάσπασης με Σύσταση Νέων εταιριών, η Διασπώμενη, η οποία προχωρά σε λύση και όχι σε εκκαθάριση, αποδέχεται μερίσματα των νέων εταιριών που συνιστώνται ταυτόχρονα καθώς και χρηματικό ποσό, το οποίο όμως δεν θα πρέπει να ξεπερνά το 10% της ονομαστικής ή, αν αυτή δεν υπάρχει, της λογιστικής αξίας των προηγούμενων μετοχών, σε αντάλλαγμα του συνόλου των περιουσιακών στοιχείων που μεταβιβάζει στις πλέον Επωφελούμενες εταιρίες²¹.

Η ανάλογη διαδικασία ακολουθείται και στην περίπτωση της Διάσπασης με Απορρόφηση και Σύσταση Νέων Εταιριών. Η μόνη διαφορά είναι ότι πλέον οι Επωφελούμενες εταιρίες είναι και ήδη υπάρχουσες και νεοσυσταθείσες²².

²⁰ Βλ Χατζηγάγιος Θ.,(2015) *Δίκαιο Εμπορικών εταιριών Β'* Έκδοση ΑΝΙΚΟΥΛΑ σελ. 545 και άρθρο 55 Ν.4601/2019

²¹ Βλ Χατζηγάγιος Θ.,(2015) *Δίκαιο Εμπορικών εταιριών Β'* Έκδοση ΑΝΙΚΟΥΛΑ σελ. 545 και άρθρο 88 Ν. 2190/1920

²² Βλ Χατζηγάγιος Θ.,(2015) *Δίκαιο Εμπορικών εταιριών Β'* Έκδοση ΑΝΙΚΟΥΛΑ σελ. 546 και άρθρο 89 Ν. 2190/1920

3.4.2.2 Μερική Διάσπαση

Η Μερική Διάσπαση πριν την θέσπιση του 4601/2019 αποτελούσε μορφή εταιρικού μετασχηματισμού η οποία δεν προβλεπόταν από συγκεκριμένο Νόμο παρά μόνο ήταν υπαρκτή η αναφορά της στο Ν.4172/2013. Πλέον, με την εφαρμογή του νέου νομοθετικού πλαισίου ρυθμίζονται ευκρινώς όλα τα ζητήματα που αφορούν τη μορφή αυτή του εταιρικού μετασχηματισμού. Συγκεκριμένα, η Μερική Διάσπαση εφαρμόζεται με τη σειρά της με τρεις τρόπους: την Απορρόφηση, τη Διάσπαση με Σύσταση Νέων Εταιριών και τη Διάσπαση με Απορρόφηση και Σύσταση Νέων Εταιριών²³.

Κατά τη διαδικασία Μερικής Διάσπασης με Απορρόφηση, η Διασπώμενη εταιρία, χωρίς να επέλθει η λύση και η εκκαθάρισή της, μεταβιβάζει μέρος ή μερίδια της περιουσίας της στις Επωφελούμενες εταιρίες, ενώ στην ίδια αποδίδονται μετοχές των εταιριών αυτών καθώς και χρηματικά ποσά, η αξία των οποίων δεν θα πρέπει να υπερβαίνει την ονομαστική ή, σε περίπτωση έλλειψης της, την λογιστική αξία των παραπάνω μετοχών.

Τα παραπάνω ισχύουν και στην περίπτωση της Διάσπασης με Σύσταση Νέων εταιριών, με μόνη διαφορά ότι οι Επωφελούμενες εταιρίες συνιστώνται ταυτόχρονα. Επιπλέον στην περίπτωση της Διάσπασης με Απορρόφηση και Σύσταση Νέων εταιριών οι Επωφελούμενες εταιρίες είναι και ήδη υφιστάμενες , δηλαδή Επωφελούμενες με απορρόφηση, και ταυτόχρονα νεοσυσταθείσες, δηλαδή Επωφελούμενες με σύσταση.

Ιδιαίτερη σημασία πρέπει να δοθεί στο γεγονός ότι κατά τη Μερική Διάσπαση μια εταιρίας είναι πιθανό το σύνολο της καθαρής της θέσης να είναι σύμφωνο με τους ισχύοντες νόμους ή το καταστατικό της. Σε αυτή την περίπτωση η συνέλευση ή οι εταίροι της Διασπώμενης εταιρίας θα πρέπει να προβούν στην λήψη ορισμένων μέτρων και ίσως στην τροποποίηση του καταστατικού της, προκειμένου να επιτευχθεί η Διάσπαση.

3.4.2.3 Απόσχιση Κλάδου

Η απόσχιση κλάδου προβλεπόταν μόνο σε φορολογικούς νόμους όπως τον Ν. 1297/1972, τον αναπτυξιακό Ν. 2166/1993 και το Ν. 4172/2013. Αυτό που διαφοροποιεί την απόσχιση του κλάδου έναντι της μερικής διάσπασης αποτελεί το γεγονός ότι στην απόσχιση κλάδου, η διάθεση εταιρικών συμμετοχών των συμμετεχόντων οικονομικών οντοτήτων που μπορεί ενδεχομένως να αφορά και χρηματικό ποσό που δεν υπερβαίνει το 10% της αξίας των

²³ Βλ Χατζηγιάγιος Θ.,(2015) *Δίκαιο Εμπορικών εταιριών Β'* Έκδοση ΑΝΙΚΟΥΛΑ σελ. 545 και άρθρο 56 Ν. 4601/2019

εταιρικών συμμετοχών, λόγω της μεταβίβασης ενός ή περισσότερων κλάδων δραστηριότητας από τη διασπώμενη εταιρεία, πραγματοποιείται όχι προς τους εταίρους της διασπώμενης εταιρείας όπως συμβαίνει στη μερική διάσπαση, αλλά προς την ίδια τη διασπώμενη εταιρεία²⁴.

Η απόσχιση του κλάδου με τη σειρά της, μπορεί να λάβει τις εξής μορφές:

- την Απόσχιση κλάδου με απορρόφηση κατά την οποία μία εταιρεία η διασπώμενη μεταβιβάζει σε μία ή περισσότερες υφιστάμενες εταιρείες κλάδους δραστηριότητας όπως ορίζονται στο σχέδιο σύμβασης, με τη διάθεση των εταιρικών μεριδίων των συμμετεχόντων επωφελούμενων εταιρειών και ενδεχομένως χρηματικού ποσού, το οποίο δεν υπερβαίνει το δέκα τοις εκατό (10%) της ονομαστικής αξίας ή λογιστικής αξίας των εταιρικών συμμετοχών που αποδίδονται στη διασπώμενη εταιρεία.
- Την Απόσχιση κλάδου με σύσταση νέας εταιρείας ή νέων εταιρειών με την οποία μία εταιρεία μεταβιβάζει, σε μία ή περισσότερες εταιρείες που ιδρύονται ταυτόχρονα κλάδους δραστηριότητας, με τη διάθεση σε αυτήν εταιρικών μεριδίων των συνιστώμενων εταιρειών και ενδεχομένως χρηματικού ποσού, το οποίο δεν υπερβαίνει το δέκα τοις εκατό (10%) της ονομαστικής αξίας των εταιρικών συμμετοχών που αποδίδονται στη διασπώμενη εταιρεία.
- Και τέλος την Απόσχιση κλάδου με απορρόφηση και με σύσταση νέας εταιρείας ή νέων εταιρειών κατά την οποία μία εταιρεία χωρίς να λυθεί και εκκαθαριστεί, μεταβιβάζει εν μέρει σε μία ή περισσότερες υφιστάμενες εταιρείες και εν μέρει σε μία ή περισσότερες εταιρείες που ιδρύονται ταυτόχρονα κλάδους δραστηριότητας, με τη διάθεση σε αυτήν εταιρικών συμμετοχών των συμμετεχόντων εταιρειών και ενδεχομένως χρηματικού ποσού, το οποίο δεν υπερβαίνει το δέκα τοις εκατό (10%) της ονομαστικής αξίας των εταιρικών συμμετοχών που αποδίδονται στη διασπώμενη εταιρεία.

3.4.3 Μετατροπή

Κατά την μορφή αυτή του εταιρικού μετασχηματισμού η οικονομική οντότητα μεταβάλλει την νομική της υπόσταση διατηρώντας παράλληλα τη νομική της προσωπικότητα²⁵. Αυτό έχει σαν αποτέλεσμα στην ουσία να εφαρμόζονται οι διατάξεις και οι κανόνες που ισχύουν κατά την ίδρυση μιας νέας εταιρική μορφής. Μεταξύ άλλων αρχικά συντάσσεται μία

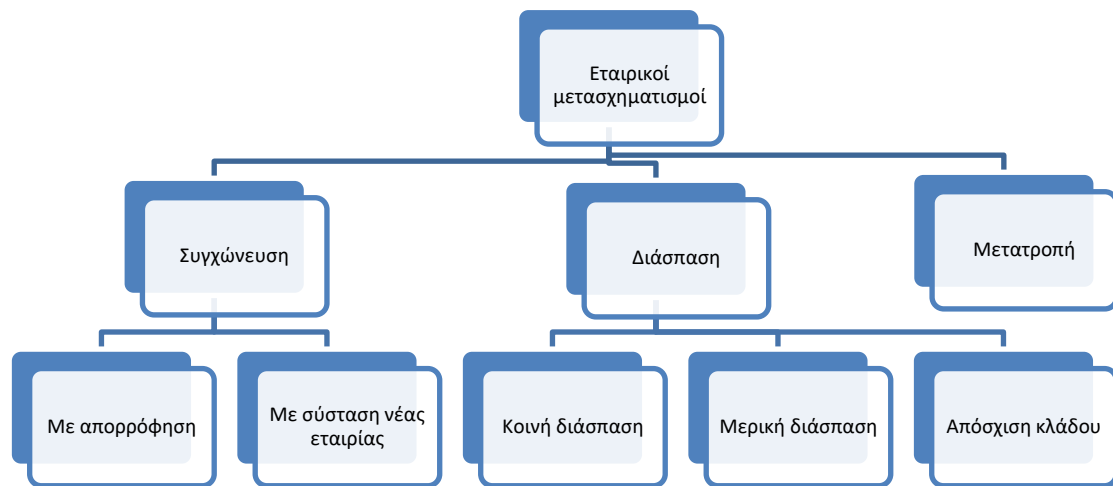
²⁴ Βλ Άρθρο 57 Ν.4601/2019

²⁵ Βλ Άρθρο 104 Ν.4601/2019

λεπτομερής έκθεση από τους διαχειριστές στην οποία περιγράφεται το σχέδιο της μετατροπής, η θέση των εταίρων ή μετόχων στην νέα εταιρία και οι λόγοι για τους οποίους προχωρούν στην μεταβολή της εταιρικής μορφής και εν συνεχεία, ακολουθεί η δημοσίευση της στο Γενικό Εμπορικό Μητρώο. Πρόκειται για ένα είδος μετασχηματισμού το οποίο με την εφαρμογή των προηγούμενων διατάξεων ήταν εφικτό για πολύ συγκεκριμένες εταιρικές μορφές.

Παρακάτω παρουσιάζονται συγκεντρωτικά οι τύποι των εταιρικών μετασχηματισμών.

Γράφημα 1: Εταιρικοί Μετασχηματισμοί

3.5 Ομοιότητες και διαφορές των εταιρικών μετασχηματισμών

Οι εταιρικοί μετασχηματισμοί με την μορφή της συγχώνευσης και της διάσπασης έχουν κοινή βάση σε ότι αφορά το σχέδιο σύμβασης διάσπασης και συγχώνευσης, την έκθεση των διαχειριστών, εκπροσώπων ή των εμπειρογνομόνων καθώς και τη σύμβαση διάσπασης και συγχώνευσης. Εξάλλου, ο ίδιος ο νόμος είναι διαμορφωμένος με τέτοιο τρόπο που στην ουσία οι διατάξεις για την διάσπαση παραπέμπουν στις αντίστοιχες διατάξεις για τη συγχώνευση με αποτέλεσμα πολλές από τις ρυθμίσεις για την αντιμετώπιση των τεχνικών θεμάτων να είναι ίδιες. Επιπλέον, και στους δύο αυτούς εταιρικούς μετασχηματισμούς η μεταβιβαζόμενη περιουσία εισφέρεται ως είδος στην επωφελούμενη εταιρεία αντί νέων

μετοχών ή εταιρικών μεριδίων της αποκτώσας ή των αποκτούσων εταιριών. Επίσης, τόσο στην κοινή διάσπαση όσο και τη συγχώνευση η εισφέρουσα εταιρεία από τη μία πλευρά και η απορροφούμενη από την άλλη στην ουσία παύει με το πέρας του μετασχηματισμού να υφίσταται, να λειτουργεί και μεταβιβάζεται συνολικά σε άλλη εταιρία που συμμετέχει στον εταιρικό μετασχηματισμό με αποτέλεσμα να υφίστανται πλέον οι δύο επωφελούμενες εταιρίες, σε αντίθεση με τη μερική διάσπαση και την απόσχιση κλάδου κατά τις οποίες η εισφέρουσα εταιρεία εξακολουθεί να λειτουργεί και μετά την ολοκλήρωση της διάσπασης. Από την άλλη πλευρά, η βασική διαφορά των δύο αυτών εταιρικών σχημάτων εντοπίζεται στο γεγονός ότι, από τη μία σκοπός της συγχώνευσης είναι η συνένωση δύο ή περισσότερων εταιριών προκειμένου να δημιουργηθεί μία εταιρεία είτε με την απορρόφηση των εταιριών σε μία είτε με την συνένωση αυτών σε μία νέα στην οποία θα ανήκει το σύνολο του ενεργητικού και παθητικού όλων των συνενωμένων εταιριών, ενώ από την άλλη η διάσπαση στοχεύει στον τεμαχισμό της περιουσίας μιας εταιρείας την οποία θα αποκτήσουν μία ή περισσότερες άλλες εταιρείες.

Η μορφή του μετασχηματισμού της μετατροπής διαφέρει σημαντικά από τις υπόλοιπες που προβλέπονται στον Νόμο 4601/2019. Κυριότερη διαφορά τους αποτελεί το γεγονός ότι το σχήμα απαρτίζεται από μία και μόνο εταιρία. Συγκεκριμένα, στη μετατροπή μία εταιρεία αυτοτελώς μεταβάλλει τη νομική της μορφή από τον έναν εταιρικό τύπο σε έναν άλλο, χωρίς να τεθεί σε λύση και εκκαθάριση, διατηρώντας τη νομική της προσωπικότητα. Επομένως, οι διαδικασίες που ακολουθούνται σύμφωνα με τον Νόμο και τις ειδικές διατάξεις περί μετατροπής και τα θέματα που καλούνται να αντιμετωπίσουν οι εταιρίες κατά το σχήμα αυτό διαφέρουν σε σημαντικό βαθμό σε σχέση με τις υπόλοιπες μορφές.

3.6 Πλεονεκτήματα Εταιρικών Μετασχηματισμών

Η στρατηγική του Εταιρικού Μετασχηματισμού παρέχει μία πληθώρα πλεονεκτημάτων που μπορούν να αποκομίσουν οι εταιρίες που την επιλέγουν. Μεταξύ άλλων περιλαμβάνονται η δημιουργία μεγάλων οντοτήτων και στην μεγέθυνση αυτών οι οποίες με αυτόν τον τρόπο δύναται να αυξήσουν τον ανταγωνισμό τους στην αγορά, επιτρέποντας τους να διεισδύσουν σε νέους κλάδους και να επιδιώξουν ευκαιρίες σε νέες αγορές, η αξιοποίηση όλων των δυνατοτήτων που του επιτρέπει η συνεργασία τους όπως η κάλυψη μεγαλύτερου φάσματος πελατών και προμηθευτών περιορίζοντας έτσι τον κίνδυνο στήριξη τους σε περιορισμένους επί αυτών κάτι το οποίο ενδεχομένως να δημιουργούσε μέχρι και πρόβλημα επιβίωσης, η

ανάπτυξη νέων προϊόντων και μείωση του κόστους λόγω ανταλλαγής μεταξύ των επιχειρήσεων καινοτόμων ιδεών, πατεντών, η κάλυψη προβλημάτων ρευστότητας και η αύξηση της δανειοληπτικής ικανότητας μέσω της συγχώνευσης διαφόρων εταιριών, τα διάφορα φορολογικά οφέλη, μέσω των διαφόρων απαλλαγών φορολογίας που υπάγεται η πολιτική αυτή, η εξυγίανση των εταιρειών, αφού παρέχεται η δυνατότητα μέσω των συγχωνεύσεων και εξαγορών οι υγιείς επιχειρήσεις να αποκτήσουν επιχειρήσεις οι οποίες παρέμεναν αδρανείς και οι οποίες όμως μπορεί να διέθεταν ιδιαίτερη τεχνογνωσία και καινοτομικές ιδέες και προϊόντα.

Συνέπεια όλων των παραπάνω αποτελεί και η εξυγίανση την ίδιας της Ελληνικής Οικονομίας, η δημιουργία ισχυρών οντοτήτων που στηρίζει την αγορά, δίνει ευκαιρίες για περαιτέρω ανάπτυξη και εδραίωση των θέσεων και της ανταγωνιστικότητας στην παγκόσμια Οικονομία.

Παρατηρείται λοιπόν ότι ιδιαίτερα στον Ελληνικό χώρο, οι επιχειρήσεις αυτές κατέχουν σημαντικό ποσοστό της Ελληνικής Οικονομίας και αποτελούν σημαντικό πρόβλημα.

Με την θέσπιση του ολοκληρωμένου νομοθετικού πλαισίου που παρέχει ο Νόμος 4601/2019 οι επιχειρήσεις μπορούν να έχουν στην διάθεση τους όλα τα νομικά εργαλεία για να πετύχουν τους παραπάνω στόχους τους, να διασφαλίσουν την συνέχιση την νομικής τους προσωπικότητας χωρίς να θέσουν σε κίνδυνο την ακεραιότητα των στοιχείων που διαθέτουν, να ενισχύσουν την ασφάλεια όλων των εμπλεκόμενων συμφερόντων και συναλλαγών. Επιπλέον, παρέχονται μια σειρά μέτρων απλούστευσης και επιτάχυνσης των διαδικασιών μετασχηματισμού, που στοχεύουν στην αποφυγή της επιβαρυντικής γραφειοκρατίας, στην εξοικονόμηση χρόνου και πόρων, στην αποτελεσματικότητα και στην ευελιξία. Τα παραπάνω επιτυγχάνονται χωρίς να απειλείται η προστασία των συμφερόντων των εμπλεκόμενων ενώ ορισμένα από αυτά τα μέτρα αποτελούν η δημοσίευση διατυπώσεων μόνο στην ιστοσελίδα, η μη υποχρεωτικότητα σύνταξης και υποβολής επεξηγηματικών εκθέσεων εφόσον υπάρχει σύμφωνη γνώμη όλων.

3.7 Φορολογική Νομοθεσία Εταιρικών Μετασχηματισμών

Με την εισαγωγή του Νόμου 4601/2019 η εμπορική Νομοθεσία ρυθμίζει πλέον αποκλειστικά τα ζητήματα του πεδίου εφαρμογής, της διαδικασίας μετασχηματισμού, καθώς και των αποτελεσμάτων που επέρχονται από την στρατηγική αυτή ενώ διαχωρίζει ευκρινώς τη φορολογική από την εμπορική και εταιρική μεταχείριση της εκτέλεσης των

μετασχηματισμών. Οι φορολογικές διατάξεις που εντοπίζονται αποσπασματικά σε διάφορα νομοθετήματα και παρέχουν φορολογικά κίνητρα για τον μετασχηματισμό ορισμένων μόνο εταιρικών τύπων παρουσιάζουν αρκετές διαφορές σε σχέση με την εμπορική Νομοθεσία με κυριότερη αυτή του πεδίου εφαρμογής και των συνδυασμών των μορφών των οικονομικών οντοτήτων που μπορούν να εφαρμοστούν. Επιπλέον, σύμφωνα με τους φορολογικούς νόμους η εισφορά του συνόλου της περιουσίας των συμμετεχόντων εταιρειών στον μετασχηματισμό δεν απαιτεί την αποτίμηση της από εμπειρογνώμονες καθώς πραγματοποιείται στις λογιστικές αξίες. Μία ακόμα σημαντική διαφορά αποτελεί το γεγονός ότι θέτει ορισμένους περιορισμούς όπως για παράδειγμα ως προς το ύψος των κεφαλαίων της μετασχηματιζόμενης εταιρίας κάτι το οποίο δεν εντοπίζεται στο εταιρικό δίκαιο με την θέσπιση του Νόμου αυτού.

Άρα, η φορολογική νομοθεσία περιορίζεται αποκλειστικά στη θέσπιση φορολογικών κινήτρων με σκοπό τη δημιουργία ισχυρότερων φορολογικά οικονομικών μονάδων, ενώ δεν μπορεί πλέον να προβλέπει νέες μορφές μετασχηματισμών ή να θεσπίζει παρεκκλίσεις από το εταιρικό δίκαιο²⁶.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4

ΕΛΕΓΧΟΣ ΕΤΑΙΡΙΚΩΝ ΜΕΤΑΣΧΗΜΑΤΙΣΜΩΝ

Με την είσοδο του νέου αυτού Νόμου ένα από τα σημαντικότερα βήματα που ακολουθούν οι εταιρείες αποτελεί η εκτίμηση των περιουσιακών στοιχείων των οντοτήτων που συμμετέχουν και η εξέταση του σχεδίου σύμβασης από ανεξάρτητους εμπειρογνώμονες. Μεταξύ αυτών δύναται να είναι ορκωτοί ελεγκτές λογιστές και ελεγκτικές εταιρείες που έχουν εγγραφεί στο δημόσιο μητρώο της Επιτροπής Λογιστικής Τυποποίησης και Ελέγχων. Αυτό αποτέλεσε και ένα σημαντικό σταθμό στο ελεγκτικό επάγγελμα το οποίο επέφερε και σημαντικές αλλαγές στον τρόπο που διεξάγονται οι ελεγκτικές διαδικασίες σχετικά με την αποτίμηση και εκτίμηση των περιουσιακών στοιχείων των επιχειρήσεων .

Οι ορκωτοί ελεγκτές σε συνέχεια του άρθρου 17 του Νόμου 4548/2018 το οποίο όριζε ότι για την εξακρίβωση της αξίας των εισφορών σε είδος κατά τη σύσταση μίας Ανώνυμης εταιρείας, καθώς και σε κάθε αύξηση του κεφαλαίου της, απαιτείται η σύνταξη έκθεσης αποτίμησης από πιστοποιημένους εκτιμητές συμπεριλαμβανομένων των ορκωτών λογιστών, έρχονται να καλύψουν ζητήματα που αφορούν και τους εταιρικούς μετασχηματισμούς

²⁶ Σωφρονά, Λ.Ε., (2019) Το φορολογικό πλαίσιο των εταιρικών μετασχηματισμών. Ανάλυση υπό το πρίσμα των νέων εταιρικών ρυθμίσεων (Ν 4601/2019). Δίκαιο Επιχειρήσεων και Εταιριών, σελ. 691

εξασφαλίζοντας έτσι τη διαφάνεια των ενεργειών των εταιρειών, την συνέπεια με τις διατάξεις του Νόμου και την προστασία όλων των εμπλεκόμενων μερών.

Η εισαγωγή της πρόβλεψης έκθεσης εμπειρογνώμονα για το σύνολο των μετασχηματισμών αποτελεί και μία από τις βασικότερες διαφοροποιήσεις σε σχέση με το καθεστώς των φορολογικών νόμων στους οποίους προβλέπεται η υλοποίηση του μετασχηματισμού με την απλή μεταφορά των στοιχείων σε αξίες εμπορικών βιβλίων χωρίς την υποχρέωση εξέτασης των σχεδίων. Ο ορκωτός ελεγκτής δεν πραγματοποιεί αποτίμηση της εμπλεκόμενης επιχείρησης ούτε προσδιορίζει την αγοραία της αξία αλλά εκφέρει γνώμη σχετικά με το εάν η σχέση ανταλλαγής που προτείνεται είναι δίκαιη και λογική σύμφωνα με τις μεθόδους αποτίμησης που υιοθετήθηκαν για τον καθορισμό της προτεινομένης σχέσης ανταλλαγής, για το εάν αυτές είναι κατάλληλες για τη συγκεκριμένη περίπτωση και για τις αξίες που προέκυψαν από την εφαρμογή κάθε μεθόδου καθώς και των δυσκολιών που προέκυψαν κατά την αποτίμηση.

4.1 Ελεγκτικοί Κίνδυνοι

Οι ιδιοκτήτες των εταιριών λαμβάνουν αποφάσεις και λειτουργούν προς την επίτευξη των προσωπικών τους συμφερόντων που μπορεί πολλές φορές να βλάψει τα συμφέροντα των υπολοίπων. Η έκθεση αυτή του ορκωτού ελεγκτή είναι πολύ σημαντική και βοηθά στην εξασφάλιση όλων των μερών και στη διαμόρφωση μίας δίκαιης ανταλλαγής.

Το πρόβλημα κατά την σύνταξη της έκθεσης αυτής έγκειται στο γεγονός ότι ένας ελεγκτής δεν λειτουργεί με βάση συγκεκριμένες ενέργειες και οδηγίες που προέρχονται από συγκεκριμένο Πρότυπο. Υπαισέρχεται δηλαδή, το στοιχείο της υποκειμενικότητας αφού στην ουσία πρόκειται για εκφορά γνώμης. Αντιθέτως, δίνεται μία ευχέρεια στον ελεγκτή να λειτουργήσει με τον τρόπο που εκείνος θεωρεί ότι θα τον οδηγήσει στο επιθυμητό αποτέλεσμα. Αυτό το οποίο μπορεί να εφαρμόσει ένας ελεγκτής προκειμένου να παρουσιάσει μία εύλογη και αντικειμενική γνώμη αναφορικά με την σχέση ανταλλαγής, είναι να ενεργεί πάντα με γνώμονα τον Κώδικα Επαγγελματικής Δεοντολογίας. Θα πρέπει να τηρεί αμερόληπτη στάση σε αντικρουόμενες απόψεις, να είναι ανεξάρτητος και αντικειμενικός και να αξιοποιεί το σύνολο των γνώσεων του με τον καλύτερο δυνατό τρόπο για να διατυπώσει την γνώμη του βασιζόμενος σε τεκμήρια.

Ένα κομβικό επίσης σημείο, αποτελεί η επιλογή της μεθόδου αποτίμησης της σχέσης ανταλλαγής των συμμετοχών. Η αποτίμηση είναι από τη φύση της μια πολύπλοκη διαδικασία

που απαιτεί γνώση της αγοράς, αναλυτικές ικανότητες καθώς και κριτική ικανότητα. Υπάρχουν διάφορες μέθοδοι που μπορούν να χρησιμοποιηθούν κάθε μία από τις οποίες μπορεί να οδηγήσει σε διαφοροποιημένο αποτέλεσμα. Μεταξύ αυτών περιλαμβάνεται η μέθοδος των προεξοφλημένων ταμειακών ροών (discounted cash flows) η οποία βασίζεται στην προεξόφληση των ελεύθερων ταμειακών ροών της επιχείρησης βάσει του μέσου σταθμικού κόστους κεφαλαίου, η μέθοδος των συγκρίσιμων συναλλαγών (comparable transactions) η οποία βασίζεται στην παρατήρηση του τιμήματος και των αντίστοιχων δεικτών (πχ EV/Πωλήσεις, EV/EBITDA κτλ) από συγκρίσιμες εταιρίες ή συναλλαγές οι οποίοι εφαρμόζονται πολλαπλασιαστικά στα μεγέθη των εταιριών που αποτιμώνται (Πωλήσεις, EBITDA κτλ) για να προσδιοριστεί η εταιρική (EV) αξία και εκείνη της ρευστοποιήσιμης αξίας (break-up ή liquidation valuation), η μέθοδος της Αναπροσαρμοσμένης Καθαρής Θέσης (Προσέγγιση Κόστους – Cost Approach) σύμφωνα με την οποία η λογιστική αξία των περιουσιακών στοιχείων αναπροσαρμόζεται αν υπάρχουν ενδείξεις ότι δεν ανταποκρίνονται σε τρέχουσες αξίες αγοράς. Ο ελεγκτής σύμφωνα με την φύση της κάθε επιχείρησης και της σχέσης ανταλλαγής θα πρέπει να επιλέξει εκείνη την μέθοδο που θα του αποδώσει και το πιο δίκαιο αποτέλεσμα.

4.2 Ελεγκτικές Διαδικασίες

Ο ελεγκτής κατά την διαμόρφωση της ελεγκτικής του στρατηγικής, τον καθορισμό της φύσης και της έκτασης των ελεγκτικών διαδικασιών, σύμφωνα με τους ελεγκτικούς κινδύνους που εντοπίζει, θα πρέπει να σχεδιάσει και τις κατάλληλες ελεγκτικές διαδικασίες προκειμένου να αποτιμήσει με ορθό και δίκαιο τρόπο τις συμμετέχουσες εταιρίες στον εκάστοτε μετασχηματισμό.

Ο ελεγκτής βασιζόμενος στην επαγγελματική του κρίση και τις αποδεκτές γενικές παραδοχές και διαδικασίες μπορεί να ακολουθήσει τις εξής διαδικασίες:

1. Αξιολόγηση φύσης, λειτουργίας και χαρακτηριστικών των εταιριών
2. Συλλογή ποσοτικών και ποιοτικών στοιχείων των εταιριών
3. Επιλογή της καταλληλότερης μεθόδου αποτίμησης με βάση την επαγγελματική επάρκεια και εξειδίκευση, λαμβάνοντας υπόψη αντικειμενικούς παράγοντες και επιστημονικές μεθόδους
4. Διενέργεια της αποτίμησης των συμμετεχουσών εταιριών στον μετασχηματισμό
5. Διαμόρφωση δίκαιης και εύλογης σχέσης ανταλλαγής

Με την εισαγωγή του Ν.4601/2019 περί εταιρικών μετασχηματισμών η βασικότερη διαφορά με τους μέχρι τότε ισχύοντες φορολογικούς νόμους είναι ότι πλέον γίνεται έκθεση εμπειρογνώμονα, ήτοι ορκωτού ελεγκτή λογιστή, σύμφωνα με την οποία εξετάζεται το εύλογο και δίκαιο της σχέσης ανταλλαγής, ενώ επιπλέον κατά την αποτίμηση των εταιριών μεταφέρονται στις μετασχηματιζόμενες εταιρίες τα περιουσιακά στοιχεία αποτιμημένα σε πραγματικές αξίες σε αντίθεση με την μέχρι τότε φορολογική νομοθεσία που προέβλεπε μόνο μεταφορά των λογιστικών μεγεθών των περιουσιακών στοιχείων των συμμετεχουσών εταιριών.

Ο ορκωτός ελεγκτής λογιστής με γνώμονα πάντοτε τον Κώδικα Επαγγελματικής Δεοντολογίας και τα εργαλεία και τις μεθόδους που έχει στην διάθεση του και σύμφωνα με την φύση και την λειτουργία της εκάστοτε εταιρία επιλέγει την καταλληλότερη μέθοδο αποτίμησης προκειμένου να διασφαλίσει όλα τα μέρη του εταιρικού μετασχηματισμού ως προς το δίκαιο και λογικό των εταιρικών συμμετοχών.

Η αποτίμηση, δηλαδή, διενεργείται σύμφωνα με τις γενικά παραδεκτές αρχές και μεθοδολογίες βασιζόμενη σε πραγματικά οικονομικά ποσοτικά και ποιοτικά στοιχεία κάτι το οποίο σε κάθε περίπτωση διασφαλίζει την διαφάνεια των μετόχων, διαχειριστών και ιδιοκτητών των συμμετεχουσών στον μετασχηματισμό εταιριών.

4.3 Συμπέρασμα

Το παρόν κεφάλαιο παρουσίασε τους κυριότερους ελεγκτικούς κινδύνους που επέφερε η είσοδος του Νόμου 4601/2019 και τις ελεγκτικές διαδικασίες που καλείται να σχεδιάσει ο ελεγκτής για να μπορέσει να τους αντιμετωπίσει. Ο ελεγκτής κατά την ανάληψη το έργου της έκθεσης διασφάλιση οφείλει να σχεδιάσει με προσοχή και επιμέλεια ένα αποτελεσματικό σχέδιο αποτίμησης, προκειμένου να εντοπίσει και να αξιολογήσει τεκμήρια που θα του παρέχουν εύλογη διασφάλιση για την διαμόρφωση μίας εύλογης και δίκαιης σχέσης ανταλλαγής. Ωστόσο, ο ελεγκτής θα πρέπει να επιδεικνύει σημαντική επαγγελματική κρίση κατά επιλογή της κατάλληλης μεθόδου αποτίμησης ανάλογα με τη φύση και την πολυπλοκότητα της σχέσης ανταλλαγής αλλά και των επιχειρήσεων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5

ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗΣ

Το παρόν κεφάλαιο αναπτύσσει μια μελέτη περίπτωσης μερικής διάσπασης κλάδου δραστηριότητας με σύσταση νέας εταιρείας με σκοπό την εξυγίανση της διασπώμενης και της εκμετάλλευσης πατεντών και καινοτόμων ιδεών από την νεοϊδρυθείσα εταιρεία. Αρχικά παρέχονται βασικά πληροφοριακά στοιχεία για την υπό μελέτη εταιρία προκειμένου να γίνει μια εξοικείωση με το αντικείμενο δραστηριότητάς της. Στην συνέχεια, παρουσιάζεται αναλυτικά η διενεργηθείσα εργασία βάσει των στοιχείων που δόθηκαν από την επιχείρηση και η έκθεση εκτίμησης του ορκωτού ελεγκτή. Τέλος, θα γίνει μια ανασκόπηση των αποτελεσμάτων και των ευρημάτων που προέκυψαν κατά τη διεξαγωγή της μελέτης περίπτωσης.

5.1 Περιγραφή Μετασχηματισμού

Η διάσπαση του κλάδου δραστηριότητας της διασπώμενης επιχείρησης «INATPON A.E» και της νεοϊδρυθείσας εταιρείας «FRENTAL A.E» θα γίνει με την μερική διάσπαση και ίδρυση νέας επιχείρησης, σύμφωνα με τις διατάξεις του Ν.4601/19, όπως ισχύουν. Ειδικότερα, σύμφωνα με το άρθρο 56 του Ν. 4601/2019, η διάσπαση θα γίνει με σύσταση νέας εταιρείας κατά την οποία η διασπώμενη, χωρίς να λυθεί, θα μεταβιβάσει σε μία νέα εταιρεία την επωφελούμενη τον καθοριζόμενο στο σχέδιο διάσπασης κλάδο δραστηριότητας, με τη διάθεση στους μετόχους της διασπώμενης εταιρείας εταιρικών συμμετοχών της επωφελούμενης. Για τον σκοπό του μετασχηματισμού δόθηκαν από το Διοικητικό Συμβούλιο τα στοιχεία ενεργητικού και παθητικού της διασπώμενης εταιρείας, όπως εμφανίζονται στην λογιστική κατάσταση την 30/09/2020. Κατά την διαδικασία του μετασχηματισμού ο Ορκωτός Ελεγκτής Λογιστής προχώρησε στην σύνταξη Έκθεσης Εκτίμησης για τη διαπίστωση της Καθαρής Λογιστικής Αξίας των Περιουσιακών Στοιχείων της νεοϊδρυθείσας εταιρείας κατά την 30 Σεπτεμβρίου 2020. Τα ανωτέρω στοιχεία ενεργητικού και παθητικού θα μεταφερθούν ως στοιχεία του ισολογισμού της επωφελούμενης μετά την συντέλεση της μερικής διάσπασης. Την ημέρα που θα καταχωριστεί στο οικείο Γενικό Εμπορικό Μητρώο η απόφαση των μετόχων της διασπώμενης εταιρείας για την μερική διάσπαση επέρχεται αυτοδίκαια και ταυτόχρονα τόσο μεταξύ της διασπώμενης και των επωφελούμενων εταιρειών όσο και έναντι τρίτων, τα εξής αποτελέσματα: οι επωφελούμενες εταιρείες υποκαθίστανται καθολικές διάδοχοι στη μεταβιβαζόμενη σε αυτές περιουσία. Συγκεκριμένα, στην

συγκεκριμένη υπό εξέταση περίπτωση η καθολική διαδοχή καταλαμβάνει το σύνολο της περιουσίας, δηλαδή το σύνολο των δικαιωμάτων, των υποχρεώσεων και γενικά των έννομων σχέσεων της διασπώμενης εταιρείας, περιλαμβανομένων των διοικητικών αδειών που έχουν εκδοθεί υπέρ της τελευταίας και αφορούν τη μεταβιβαζόμενη περιουσία του κλάδου δραστηριότητας που καθορίζεται στη σύμβαση διάσπασης.

5.2 Γενικά Στοιχεία Διασπώμενης Εταιρίας

Η εταιρεία με την επωνυμία «INATPON ANΩNYMH ETAIPIA» ιδρύθηκε την 30^η Σεπτεμβρίου 1998 με σκοπό την παραγωγή και επεξεργασία ειδικών φαρμακευτικών και καλλυντικών παρασκευασμάτων καθώς και την εμπορία (λιανικώς και χονδρικώς) αυτούσιων ή παραγόμενων προϊόντων φαρμακευτικών και καλλυντικών. Το εμπορικό εγχείρημα ξεκίνησε παρόλα αυτά, την δεκαετία του 1960 στην Θεσσαλονίκη από τους ιδρυτές μιας ομόρρυθμης επιχείρησης εμπορίας και πώλησης φαρμακευτικών προϊόντων. Μέχρι τα τέλη της δεκαετίας του 1980 η επιχείρηση έχει αυξήσει τα μεγέθη της σε όλους τους τομείς έχοντας παράλληλα σταθερό και ισχυρό οικονομικό υπόβαθρο. Την δεκαετία του 1990 ανοίγει νέα καταστήματα σε διάφορα μέρη της Ελλάδας και κατατάσσεται στους καλύτερους «μεσαίους» του κλάδου στην Ελλάδα. Το 1998 μετατρέπεται σε Ανώνυμη Εταιρεία. Την δεκαετία του 2000 η δραστηριότητά της επεκτείνεται και στην ανάπτυξη και παρασκευή πρωτότυπων φαρμακευτικών και καλλυντικών παρασκευασμάτων για τα οποία απονέμονται διεθνή διπλώματα ευρεσιτεχνίας εξασφαλίζοντας έτσι το know how και τα πνευματικά δικαιώματα αυτών. Στο χρονικό αυτό σημείο κατατάσσεται στους καλύτερους «μεγάλους» του κλάδου.

Σε δεκαπέντε έτη η επιχείρηση αναπτύχθηκε ταχύτατα παράλληλα με την ανάπτυξη της χώρας, χωρίς προγραμματισμένη στρατηγική.

Έτσι την διετία 2005-2007 οι πωλήσεις της εταιρίας ήταν προσανατολισμένες, σε μεγάλες φαρμακευτικές εταιρίες. Διενεργούσε επομένως πωλήσεις σε πελάτες με μεγάλο τζίρο. Ακολουθούσε με την ανωτέρω μεθοδολογία τις ανταγωνιστικές εταιρίες του κλάδου. Στο πλαίσιο αυτό υλοποιήθηκαν επενδύσεις σε κτίρια, σε εξοπλισμό, σε ανθρώπινους πόρους, σε μεγάλα αποθέματα προκειμένου να επιτυγχάνεται πλήρης εξυπηρέτηση των πελατών. Η πολιτική αυτή πρακτικά οδήγησε σε υψηλό δανεισμό από τραπεζικά ιδρύματα με αποτέλεσμα να αυξηθεί σημαντικά ο βαθμός χρηματοοικονομικής εξάρτησης.

Το 2008 η εταιρεία διενήργησε τον μεγαλύτερο κύκλο εργασιών σε όλη την ιστορία της. Από το 2008 και έπειτα η εταιρεία εισήλθε σε κρίση ακολουθώντας τη γενικότερη κατάσταση στην ελληνική οικονομία της οποίας τα βασικά χαρακτηριστικά παρατίθενται παρακάτω:

- Οι πωλήσεις στον κλάδο άρχισαν να πέφτουν σε επίπεδα πέρα από κάθε αρνητική πρόβλεψη.
- Εταιρείες του κλάδου, άρχισαν να καθυστερούν υπερβολικά τις πληρωμές (πλέον των 14-16 μηνών) ή έκαναν στάση πληρωμών και αργότερα οδηγήθηκαν σε πτώχευση. Γενικότερα το 70%-80% του πελατολογίου του κλάδου πέρασε σε κατάσταση αφερεγγυότητας.
- Οι βασικοί προμηθευτές μείωσαν τους χρόνους αποπληρωμής σε 60-90 ημέρες με ταυτόχρονη μείωση των πιστωτικών ορίων.
- Οι τράπεζες περιόρισαν σταδιακά τη χρηματοδότηση.

Οι παραπάνω παράμετροι είχαν ως αποτέλεσμα αφενός τη δημιουργία ζημιών, αφετέρου την έλλειψη ρευστότητας.

Η αντίδραση της επιχείρησης στο νέο περιβάλλον ήταν η εφαρμογή ενός πλάνου συρρίκνωσης και συγκεκριμένα:

- Σταδιακό κλείσιμο των υποκαταστημάτων
- Εκκαθάριση πελατολογίου με κριτήρια αυξημένης πιστοληπτικής ικανότητας
- Σταδιακή ρευστοποίηση αποθεμάτων.
- Μείωση προσωπικού και μείωση αμοιβών, ενεργοποίηση όλων των μετόχων σε θέσεις καθημερινών δραστηριοτήτων εξυπηρέτησης και όχι μόνον σε επιτελικούς ρόλους.
- Μείωση πάσης φύσεως δαπανών που αφορούν τις καθημερινές λειτουργίες.
- Μείωση του αριθμού των προμηθευτών και διακανονισμό των οφειλών σε αυτούς

Κύρια αίτια του προβλήματος

Οι οικονομικές επιδόσεις της εταιρείας τα τελευταία χρόνια είναι ανακόλουθες με το πρόσφατο παρελθόν της, το δυναμισμό και την τεχνογνωσία των φορέων της και τις εν γένει προοπτικές της.

Οι βασικοί λόγοι που οδήγησαν την επιχείρηση στη σημερινή δυσμενή οικονομική κατάσταση συνοψίζονται παρακάτω:

- Οικονομική κρίση: Η δίνη στην οποία περιήλθε η ελληνική οικονομία την τελευταία δεκαετία είχε σαν αποτέλεσμα σημαντική ύφεση στον κλάδο και σε λοιπές επενδυτικές δραστηριότητες, που αποτελούν τους κύριους πυλώνες για την πορεία του φαρμακευτικού κλάδου.
- Απρογραμμάτιστη ανάπτυξη: Την περίοδο 2000 – 2008 η επιχείρηση αναπτύχθηκε ραγδαία με την ίδρυση υποκαταστημάτων σε όλη την Ελληνική επικράτεια προεξοφλώντας τη συνέχιση της δραστηριότητας στα ίδια επίπεδα.
- Έλλειψη ιδίων κεφαλαίων: Οι επενδύσεις της εταιρείας για την ίδρυση υποκαταστημάτων και η απαιτούμενη ρευστότητα για τη στήριξη των λειτουργικών δαπανών και την προμήθεια των εμπορευμάτων της προήλθε κυρίως από πιστώσεις της αγοράς (προμηθευτές) και δάνεια τραπεζών.
- Πιστώσεις: Στην προσπάθειά της να διευρύνει γρήγορα τον κύκλο εργασιών ακολούθησε μια επιθετική πολιτική πωλήσεων με παροχή πιστώσεων, χωρίς ουσιαστικό έλεγχο της φερεγγυότητας των πελατών της. Από αυτή τη δράση προέκυψε αφενός έλλειμμα στη ρευστότητα και αφετέρου υψηλό ποσοστό επισφαλειών.

5.3 Διαδικασία Αποτίμησης

Η Διασπώμενη Ανώνυμη Εταιρεία εντάσσεται στην κατηγορία «μεσαίες οντότητες», με βάση τα κριτήρια που καθορίζονται στις διατάξεις του άρθρου 2 του Ν.4308/2014 «ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΛΟΓΙΣΤΙΚΑ ΠΡΟΤΥΠΑ». Το λογιστικό σύστημα που τηρεί η επιχείρηση είναι διπλογραφικό λογιστικό σύστημα σύμφωνα με τις διατάξεις του Ν. 4308/2014.

Μας παραδόθηκε η Λογιστική Κατάσταση του κλάδου δραστηριότητας του κεντρικού καταστήματος στη Θεσσαλονίκη της Διασπώμενης Ανώνυμης Εταιρείας την 30.09.2020, η οποία συντάχθηκε από το Διοικητικό Συμβούλιο, αποκλειστικά για τις ανάγκες της μερικής διάσπασης, σύμφωνα με τις λογιστικές αρχές, οι οποίες προβλέπονται από τα Ε.Λ.Π. Επίσης

έχει συνταχθεί με την παραδοχή της συνέχισης της δραστηριότητας της Διασπώμενης Ανώνυμης Εταιρείας.

Δεν συντάχθηκε από το Διοικητικό Συμβούλιο, η οριζόμενη «Λεπτομερής Έκθεση» από τις διατάξεις της παραγράφου 1 του άρθρου 61 του Ν 4601/2019, βάσει των απαλλακτικών διατάξεων της παρ. 5 του ίδιου άρθρου και νόμου, δεδομένου ότι λήφθηκε έγγραφη ομόφωνη απόφαση του συνόλου των μετόχων της Διασπώμενης Ανώνυμης Εταιρείας ότι όλοι οι μέτοχοι συμφωνούν εγγράφως να μην καταρτιστεί η σχετική έκθεση της παραγράφου 1 του άρθρου 61 του Ν 4601/2019 ή να γίνει ενημέρωση. Το σχετικό έγγραφο πρέπει να έχει θεωρηθεί από τα πρόσωπα που προβλέπονται στο άρθρο 446 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας ή από δικηγόρο.

Επίσης σύμφωνα με την παράγραφο 7 του άρθρου 10 και του άρθρου 62 του Ν.4601/2019 δεν απαιτείται η εξέταση του σχεδίου σύμβασης διάσπασης βάσει του άρθρου 62 του ίδιου νόμου, ούτε έκθεση εμπειρογνώμονα εφόσον όλοι οι μέτοχοι συμφωνούν εγγράφως επ' αυτού. Το σχετικό έγγραφο πρέπει να έχει θεωρηθεί από τα πρόσωπα που προβλέπονται στο άρθρο 446 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας ή από δικηγόρο.

ΚΑΤΑΓΡΑΦΕΝΤΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ – ΕΦΑΡΜΟΣΘΕΙΣΕΣ ΑΡΧΕΣ

Η εκτίμηση του ορκωτού ελεγκτή στηρίχθηκε στα στοιχεία, τις χρηματοοικονομικές πληροφορίες που λήφθηκαν και την Λογιστική Κατάσταση της 30.09.2020 του κλάδου δραστηριότητας του κεντρικού καταστήματος στη Θεσσαλονίκη της Διασπώμενης Ανώνυμης Εταιρείας, η οποία έχει συνταχθεί σύμφωνα με το Ν. 4308/2014 (Ε.Λ.Π.) καθώς και τις ειδικές προβλέψεις της παραγράφου 3 του άρθρου 63 του Ν. 4601/2019 και χρησιμοποιήθηκε αποκλειστικά για τις ανάγκες της μερικής διάσπασης της διασπώμενης ανώνυμης εταιρείας και τη μεταβίβαση του Ενεργητικού και Παθητικού της αποσπώμενης αυτής δραστηριότητας στη νεοϊδρυθείσα Επωφελούμενη Ανώνυμη Εταιρεία. Ειδικότερα στην Λογιστική Κατάσταση απεικονίζεται η υπό εξέταση πραγματική καθαρή περιουσία του κλάδου αυτού για τους σκοπούς της διάσπασης, ενώ περαιτέρω για τα περιουσιακά στοιχεία εφαρμόστηκαν εναλλακτικές διαδικασίες εκτίμησης όπως αυτές περιγράφονται παρακάτω.

Η αποτίμηση των περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων του Κλάδου σε εύλογες αξίες βασίστηκε αποκλειστικά στην αναπροσαρμοσμένη λογιστική αξία τους (εύλογη αξία), βάσει των Διεθνών Προτύπων Χρηματοοικονομικής Αναφοράς (ΔΠΧΑ), η οποία για το σύνολο

σχεδόν των περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων ταυτίζεται με το ιστορικό τους κόστος. Με βάση τη μέθοδο αυτή προβήκαμε σε επισκόπηση των μεγεθών επί της λογιστικής αξίας των περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων του Κλάδου και η αξία καθενός από τα παραπάνω περιουσιακά στοιχεία αναπροσαρμόζεται αν υπάρχουν ενδείξεις ότι η λογιστική αξία αυτών δεν ανταποκρίνεται στην τρέχουσα εμπορική τους αξία κατά την ημερομηνία αποτίμησης.

Οι χρηματοοικονομικές πληροφορίες, τα λοιπά στοιχεία και τα δεδομένα, τα οποία τέθηκαν υπόψη μας από το Διοικητικό Συμβούλιο της Διασπώμενης Ανώνυμης Εταιρείας, προκειμένου να εκτελέσουμε την εργασία μας και να συντάξουμε την παρούσα Έκθεση, είναι τα εξής:

- Ανακοίνωση ΓΕΜΗ περί άδεια σύστασης της εταιρείας και έγκριση του καταστατικού της.
- Την από 01.10.2020 απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου της Εταιρείας, στην οποία αποφασίστηκε η μερική διάσπαση του κλάδου δραστηριότητας του κεντρικού καταστήματος στη Θεσσαλονίκη.
- Λογιστική Κατάσταση της 30.09.2020.
- Αναλυτική απογραφή των επιμέρους στοιχείων, η οποία είναι καταχωρημένη σε αθεώρητο βιβλίο Απογραφών και Ισολογισμού έχει υπογραφεί από τον Πρόεδρο του Διοικητικού Συμβουλίου και Διευθύνοντα Σύμβουλο, τον Αντιπρόεδρο του Διοικητικού Συμβουλίου και Διευθύνοντα Σύμβουλο και από τον λογιστή της επιχείρησης.
- Υποστηρικτικά αρχεία με τους υπολογισμούς της αποτίμησης των περιουσιακών στοιχείων και των υποχρεώσεων της Λογιστικής Κατάστασης.
- Αναλυτική κατάσταση ακινήτων.
- Χρηματοοικονομικές καταστάσεις της τελευταίας χρήσης της Διασπώμενης Ανώνυμης Εταιρείας.
- Φορολογική ενημερότητα.
- Κατάσταση προσωπικού.
- Ασφαλιστική ενημερότητα.

- Πρωτόκολλο καταμέτρησης ταμείου την 30.09.2020.
- Επιστολή διαβεβαιώσεων της διοίκησης.

Ιδιαίτερα για τα ακίνητα για τον προσδιορισμό της τρέχουσας αξίας λάβαμε υπόψη τα παρακάτω στοιχεία:

1. Άδειες Δόμησης
2. Συμβόλαιο αγοραπωλησίας οριζόντιων ιδιοκτησιών (καταστημάτων)
3. Τεχνική Έκθεση - Περιγραφή ακινήτων πολιτικού μηχανικού επί της οδού Κατούνη, με εκτίμηση τρέχουσας αξίας και εκτίμηση ποσοστού διαχωρισμού του οικοπέδου επί της αξίας του ακινήτου.
4. Δήλωση Ενιαίου Φόρου Ιδιοκτησίας ακινήτων ΕΝ.Φ.Ι.Α έτους 2020.
5. Δήλωση περιουσιακής κατάστασης (Ε9) έτους 2020.
6. Πιστοποιητικά κτηματολογικών εγγράφων του Ελληνικού Κτηματολογίου.
7. Στοιχεία για τη γεωγραφική θέση των ακινήτων (χρήση Υπηρεσιών taxisnet και Google Maps).
8. Ενδεικτικές τιμές πώλησης ακινήτων με χρήση του διαδικτύου (ιστοσελίδες κτηματομεσιτικού περιεχομένου), στην ίδια περιοχή που βρίσκονται τα εκτιμώμενα ακίνητα.

Για τον υπολογισμό των τρεχουσών αξιών λήφθηκαν υπόψη τα οριζόμενα από τις διατάξεις του άρθρου 17 του Ν.4548/2018 και αναλυτικότερα η αξία και οι τίτλοι κτήσης, η εμπορικότητα της περιοχής, οι προοπτικές ανάπτυξης, οι πραγματικές τρέχουσες τιμές, η άδεια οικοδομής και αντίστοιχη τεχνική έκθεση μηχανικού.

Σημειώνεται ότι οι τιμές πώλησης των ακινήτων αυτής της χρονικής περιόδου που σχετίζεται με την εξάπλωση της πανδημίας του COVID-19 και τις οικονομικές επιπτώσεις που έχει δημιουργήσει στην οικονομία και στην κτηματαγορά συνθήκες οικονομικής αβεβαιότητας που έχουν βραχυπρόθεσμη επίδραση και με βάση έγκυρους οικονομικούς αναλυτές στη χώρα μας και στην ευρωπαϊκή ένωση αναφέρουν ουσιαστική ανάκαμψη της οικονομίας και ταχεία ανάπτυξη για το 2021.

Η εκτίμηση γενικότερα είναι ότι η οικονομία θα επανέλθει στην κανονικότητα και οι τιμές ακινήτων θα ανακάμψουν άμεσα στις τιμές προ της εξάπλωσης της πανδημίας COVID-19 και

ως εκ τούτου δε λήφθηκαν υπόψη οι πρόσκαιρες επιδράσεις στις τιμές των ακινήτων εξαιτίας της πανδημίας του COVID-19.

ΕΚΤΕΛΕΣΘΕΙΣΑ ΕΡΓΑΣΙΑ

Η λογιστική κατάσταση που συντάχθηκε και δόθηκε για τους σκοπούς του μετασχηματισμού περιγράφει τα στοιχεία της διασπώμενης εταιρείας σε λογιστικές αξίες που πρόκειται να εισφερθούν στην νέα επωφελούμενη εταιρεία.

ΛΟΓΙΣΤΙΚΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΤΟΥ ΚΛΑΔΟΥ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ ΤΟΥ ΚΕΝΤΡΙΚΟΥ ΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΟΣ ΚΑΤΑ ΤΗΝ 30.09.2020

ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ	Λογιστική Αξία σε €
Μη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία	
Ενσώματα πάγια	
Ακίνητα	1.154.846,87
Μηχανολογικός Εξοπλισμός	0,02
Λοιπός εξοπλισμός	0,72
Σύνολο	<u>1.154.847,61</u>
Σύνολο μη κυκλοφορούντων	<u>1.154.847,61</u>
Κυκλοφορούντα Περιουσιακά Στοιχεία	
Αποθέματα	
Έτοιμα και ημιτελή προϊόντα	37.415,00
Εμπορεύματα	71.474,58
Σύνολο	<u>108.889,58</u>
Χρηματοοικονομικά στοιχεία και προκαταβολές	
Εμπορικές απαιτήσεις	398.084,49
Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα	41.003,71
Σύνολο	<u>439.088,20</u>
Σύνολο κυκλοφορούντων	<u>547.977,78</u>
Σύνολο Ενεργητικού	<u>1.702.825,39</u>

ΠΑΘΗΤΙΚΟ	Λογιστική Αξία σε €
Καθαρή θέση	
Καταβλημένα κεφάλαια	
Κεφάλαιο	1.694.500,00

Σύνολο	<u>1.694.500,00</u>
Σύνολο καθαρής θέσης	<u>1.694.500,00</u>
Προβλέψεις	
Προβλέψεις για παροχές σε εργαζομένους	6,59
Σύνολο	<u>6,59</u>
Υποχρεώσεις	
Βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις	
Λοιποί φόροι και τέλη	2.018,76
Οργανισμοί κοινωνικής ασφάλισης	6.300,04
Σύνολο	<u>8.318,80</u>
Σύνολο υποχρεώσεων	<u>8.318,80</u>
Σύνολο καθαρής θέσης και υποχρεώσεων	<u>1.702.825,39</u>

ΕΚΤΙΜΗΣΗ ΤΗΣ ΑΞΙΑΣ ΤΩΝ ΚΟΝΔΥΛΙΩΝ ΤΗΣ ΛΟΓΙΣΤΙΚΗΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ

Α. ΜΗ ΚΥΚΛΟΦΟΡΟΥΝΤΑ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

1. Ενσώματα Πάγια

1.1 Ακίνητα € 1.533.000,00

Λογαριασμός	Λογιστική Αξία	Αξία Εκτίμησης
Ακίνητα	1.154.846,87	1.533.000,00

Η ανωτέρω λογιστική αξία του λογαριασμού αφορά την αναπόσβεστη αξία των κτιριακών εγκαταστάσεων του κεντρικού καταστήματος στη Θεσσαλονίκη όπως απεικονίζεται στο μητρώο παγίων της εταιρείας. Η αναπόσβεστη αξία του προκύπτει ως ακολούθως:

Αξία Κτήσεως	1.228.372,18
Μείον: Αποσβέσεις	<u>73.525,31</u>
Αναπόσβεστη Αξία	1.154.846,87

Η λογιστική αξία και η αξία εκτίμησης των ακινήτων με την αναλογία επί του οικοπέδου έχει ως εξής:

			Λογιστική Αξία	Αξία Εκτίμησης		
a/a	Ακίνητο	τμ	Συνολική Αξία Ακινήτου	(α) = (β) + (γ) Συνολική Αξία Εκτίμησης Ακινήτου	(β) Αναλογία Αξίας Εκτίμησης Κτίσματος	(γ) Αναλογία Αξίας Εκτίμησης Οικοπέδου
1	Επαγγελματική στέγη πρώτου ορόφου, Θεσσαλονίκη, Τ.Κ. 54638, 1 ^ο Διαμ. Θεσσαλονίκης	35,35	40.920,00	50.000,00	32.500,00	17.500,00
2	Επαγγελματική στέγη πρώτου ορόφου, Θεσσαλονίκη, Τ.Κ. 54638, 1 ^ο Διαμ. Θεσσαλονίκης	52,46	58.590,00	70.000,00	45.500,00	24.500,00
3	Επαγγελματική στέγη υπογείου, ισογείου και πρώτου ορόφου, Θεσσαλονίκη, Τ.Κ. 54638, 1 ^ο Διαμ. Θεσσαλονίκης	480,51	<u>1.055.336,87</u>	<u>1.413.000,00</u>	<u>918.450,00</u>	<u>494.550,00</u>
			<u>1.154.846,87</u>	<u>1.533.000,00</u>	<u>996.450,00</u>	<u>536.550,00</u>

1. Πρόκειται για ιδιόκτητη επαγγελματική στέγη (κατάστημα-μαγαζί), επιφάνειας 35,35 τ.μ. και με ποσοστό εξ' αδιαιρέτου αναλογίας στο οικόπεδο 2,82%, στον πρώτο όροφο κτιρίου, στο γεωτεμάχιο του 1^{ου} Δ.Δ. Θεσσαλονίκης του Δήμου Θεσσαλονίκης. Το ακίνητο περιήλθε στην ιδιοκτησία της Διασπώμενης Ανώνυμης Εταιρείας με συμβολαιογραφική πράξη αγοραπωλησίας το έτος 2018. Το εν λόγω ακίνητο αποτελεί αποθηκευτικό χώρο, χωρίς να έχουν γίνει επιπλέον εργασίες διαμόρφωσής του, καθ' όσον το κτίριο είναι σε αδράνεια εσωτερικά, βάσει της από 15.12.2020 τεχνικής έκθεσης-περιγραφής πολιτικού μηχανικού.

Η εμπορική του αξία βάσει της σχετικής τεχνικής έκθεσης-περιγραφής του πολιτικού μηχανικού προσδιορίζεται στο ποσό των ευρώ 48.300,00.

Για την εκτίμηση της αξίας του ακινήτου, λήφθηκε υπόψη η Αγοραία Αξία « Market Value » των ακινήτων και του οικοπέδου η οποία ορίζεται ως: Το αποτιμηθέν ποσό στο οποίο πρέπει να ανταλλάσσεται ένα πάγιο στοιχείο κατά την ημερομηνία εκτίμησης μεταξύ ενός πρόθυμου αγοραστή και ενός πρόθυμου πωλητή, σε συνήθη συναλλακτική κίνηση, μετά από εύλογη προώθηση, όπου κάθε πλευρά λειτουργεί με, γνώση, σύνεση και χωρίς εξαναγκασμό. Από τα στοιχεία που βρέθηκαν από τον έλεγχο της κτηματαγοράς για την περιοχή προκύπτει

εμπορική αξία η οποία **εκτιμάται σε ποσό ευρώ 50.000,00 και αναλύεται σε αξία οικοπέδου ποσό ευρώ 17.500,00 και αξία κτίσματος ποσό ευρώ 32.500,00.**

2. Πρόκειται για ιδιόκτητη επαγγελματική στέγη (κατάστημα-μαγαζί), επιφάνειας 52,46 τ.μ. και με ποσοστό εξ' αδιαιρέτου αναλογίας στο οικόπεδο 4,01%, στον πρώτο όροφο κτιρίου που έχει είσοδο από στοά, στο γεωτεμάχιο του 1^{ου} Δ.Δ. Θεσσαλονίκης του Δήμου Θεσσαλονίκης. Το ακίνητο περιήλθε στην ιδιοκτησία της Διασπώμενης Ανώνυμης Εταιρείας με συμβολαιογραφική πράξη αγοραπωλησίας το έτος 2018. Το εν λόγω ακίνητο αποτελεί αποθηκευτικό χώρο, χωρίς να έχουν γίνει επιπλέον εργασίες διαμόρφωσής του, καθ' όσον το κτίριο είναι σε αδράνεια εσωτερικά, βάσει της από 15.12.2020 τεχνικής έκθεσης-περιγραφής πολιτικού μηχανικού.

Η εμπορική του αξία βάσει της σχετικής τεχνικής έκθεσης-περιγραφής του πολιτικού μηχανικού προσδιορίζεται στο ποσό των ευρώ 71.700,00.

Για την εκτίμηση της αξίας του ακινήτου, λήφθηκε υπόψη η Αγοραία Αξία « Market Value » των ακινήτων και του οικοπέδου η οποία ορίζεται ως: Το αποτιμηθέν ποσό στο οποίο πρέπει να ανταλλάσσεται ένα πάγιο στοιχείο κατά την ημερομηνία εκτίμησης μεταξύ ενός πρόθυμου αγοραστή και ενός πρόθυμου πωλητή, σε συνήθη συναλλακτική κίνηση, μετά από εύλογη προώθηση, όπου κάθε πλευρά λειτουργεί με, γνώση, σύνεση και χωρίς εξαναγκασμό. Από τα στοιχεία που βρέθηκαν από τον έλεγχο της κτηματαγοράς για την περιοχή προκύπτει εμπορική αξία η οποία **εκτιμάται σε ποσό ευρώ 70.000,00 και αναλύεται σε αξία οικοπέδου ποσό ευρώ 24.500,00 και αξία κτίσματος ποσό ευρώ 45.500,00.**

3. Πρόκειται για διώροφη επαγγελματική στέγη (κατάστημα-μαγαζί) που αποτελεί μια ενιαία ιδιοκτησία, βάσει της σχετικής βεβαίωσης του Ν.4495/2017 του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας, επιμέρους ιδιοκτητών μαγαζιών ισογείου και πρώτου ορόφου, με συνολική επιφάνεια υπογείου 155,40 τ.μ., συνολική επιφάνεια ισογείου 155,40 τ.μ. και συνολική επιφάνεια πρώτου ορόφου 169,71 τ.μ. και με συνολικό ποσοστό εξ' αδιαιρέτου αναλογίας στο οικόπεδο 38,93%, στο γεωτεμάχιο του 1^{ου} Δ.Δ. Θεσσαλονίκης του Δήμου Θεσσαλονίκης. Το ακίνητο περιήλθε στην ιδιοκτησία της Διασπώμενης Ανώνυμης Εταιρείας με συμβολαιογραφική πράξη αγοραπωλησίας το έτος 2018.

Το εν λόγω ακίνητο, βάσει της από 15.12.2020 τεχνικής έκθεσης-περιγραφής του πολιτικού μηχανικού, είναι ένα τριώροφο κατάστημα λειτουργικά και αποτελείται από:

α) το υπόγειο που έχει βοηθητική χρήση για αποθήκευση και συντήρηση προϊόντων σε χώρο ψυγείου,

β) τον όροφο όπου υπάρχουν τα γραφεία της διεύθυνσης και του λογιστηρίου, αποδυτήρια και εστιατόριο προσωπικού, wc ανδρών και γυναικών, ένα ρινε μπάνιο στο γραφείο της διεύθυνσης και ένας χώρος για αποθήκευση και ετοιμασία παραγγελιών και

γ) το κυρίως κατάστημα στο ισόγειο που αποτελεί εκθεσιακό χώρο των προϊόντων της εταιρείας και απευθύνεται σε πελάτες λιανικής και χονδρικής, ένα wc εξυπηρέτησης πελατών και μια μικρή αποθήκη.

Η εμπορική του αξία βάσει της σχετικής τεχνικής έκθεσης-περιγραφής του πολιτικού μηχανικού προσδιορίζεται στο ποσό των ευρώ 1.495.104,00.

Για την εκτίμηση της αξίας του ακινήτου, λήφθηκε υπόψη η Αγοραία Αξία « Market Value » των ακινήτων και του οικοπέδου η οποία ορίζεται ως: Το αποτιμηθέν ποσό στο οποίο πρέπει να ανταλλάσσεται ένα πάγιο στοιχείο κατά την ημερομηνία εκτίμησης μεταξύ ενός πρόθυμου αγοραστή και ενός πρόθυμου πωλητή, σε συνήθη συναλλακτική κίνηση, μετά από εύλογη προώθηση, όπου κάθε πλευρά λειτουργεί με, γνώση, σύνεση και χωρίς εξαναγκασμό. Από τα στοιχεία που βρέθηκαν από τον έλεγχο της κτηματαγοράς για την περιοχή προκύπτει εμπορική αξία η οποία **εκτιμάται σε ποσό ευρώ 1.413.000,00 και αναλύεται σε αξία οικοπέδου ποσό ευρώ 494.550,00 και αξία κτίσματος ποσό ευρώ 918.450,00.**

1.2 Μηχανολογικός Εξοπλισμός € 200,00

Πρόκειται για δύο παλετοφόρα μάρκας KOMATSU, τα οποία αποκτήθηκαν τον Φεβρουάριο του 2016 με αξία κτήσης ποσού ευρώ 230,00 έκαστο, όπως προκύπτει από την επίσημη απογραφή και το μητρώο παγίων που τηρεί η επιχείρηση.

Λογαριασμός	Λογιστική Αξία	Αξία Εκτίμησης
Μηχανολογικός Εξοπλισμός	0,02	200,00

Το ανωτέρω ποσό ευρώ 0,02 αφορά την αναπόσβεστη αξία των παραπάνω στοιχείων.

Σημειώνεται ότι ο ανωτέρω μηχανολογικός εξοπλισμός, εκτιμήθηκε, λαμβάνοντας υπόψη ότι βρίσκεται σε καλή κατάσταση, είναι καλώς συντηρημένος και εμπορεύσιμος και δεν υφίσταται σημαντική οικονομική ή τεχνολογική απαξίωση.

Σύμφωνα με την εκτίμηση μας, τα ανωτέρω δύο παλετοφόρα αποτιμώνται στο συνολικό ποσό ευρώ **200,00**.

1.3 Λοιπός Εξοπλισμός € 13.375,44

Πρόκειται για εξοπλισμό που έχει στην κατοχή της η εταιρεία και μεταξύ άλλων περιλαμβάνονται έπιπλα, ηλεκτρονικοί υπολογιστές, ηλεκτρονικά συγκροτήματα, εξοπλισμό τηλεπικοινωνιών, λοιπού εξοπλισμού και ενός φορτηγού ΦΙΧ μάρκας Ford με αριθμό πλαισίου WF0XXTTPU5C07345, τα οποία αγοράστηκαν στις χρήσεις 2004-2013.

Λογαριασμός	Λογιστική Αξία	Αξία Εκτίμησης
Λοιπός Εξοπλισμός	0,72	13.375,44

Το ανωτέρω ποσό ευρώ 0,72 αφορά την αναπόσβεστη αξία των παραπάνω στοιχείων όπως προκύπτει από το μητρώο παγίων και παρουσιάζονται αναλυτικά στον παρακάτω πίνακα:

Σημειώνεται ότι ο παραπάνω λοιπός εξοπλισμός εκτιμήθηκε, λαμβάνοντας υπόψη ότι βρίσκεται σε καλή κατάσταση, είναι καλώς συντηρημένος και εμπορεύσιμος και δεν υφίσταται σημαντική οικονομική ή τεχνολογική απαξίωση.

Σύμφωνα με την εκτίμηση μας, ο ανωτέρω λοιπός εξοπλισμός αποτιμάται στο ποσό ευρώ **13.375,44**.

B. ΚΥΚΛΟΦΟΡΟΥΝ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ ΚΥΚΛΟΦΟΡΟΥΝΤΑ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

1. Αποθέματα € 108.889,58

1.1 Έτοιμα και ημιτελή προϊόντα

Λογαριασμός	Λογιστική Αξία	Αξία Εκτίμησης
Έτοιμα και ημιτελή προϊόντα	37.415,00	37.415,00

Το ποσό των ετοιμών και ημιτελών προϊόντων ποσό ευρώ **37.415,00** αποτελεί το τελικό απόθεμα που απομένει την 30.09.2020 στην επιχείρηση, όπως προκύπτει από το ισοζύγιο αποθήκης-πρωτόκολλο απογραφής της 30.09.2020 που μας δόθηκε. Για την αποτίμηση του παραπάνω ποσού λήφθηκαν υπόψη οι γενικοί κανόνες του Ν. 4308/2014.

1.2 Εμπορεύματα

Λογαριασμός	Λογιστική Αξία	Αξία Εκτίμησης
Εμπορεύματα	71.474,58	71.474,58

Το ποσό των εμπορευμάτων ποσό ευρώ **71.474,58** αποτελεί το τελικό απόθεμα που απομένει την 30.09.2020 στην επιχείρηση, όπως προκύπτει από το ισοζύγιο αποθήκης-πρωτόκολλο απογραφής της 30.09.2020 που μας δόθηκε. Για την αποτίμηση του παραπάνω ποσού λήφθηκαν υπόψη οι γενικοί κανόνες του Ν. 4308/2014.

ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΚΑΙ ΠΡΟΚΑΤΑΒΟΛΕΣ

1. Εμπορικές απαιτήσεις € 169.093,88

Λογαριασμός	Λογιστική Αξία	Αξία Εκτίμησης
Εμπορικές Απαιτήσεις	398.084,49	169.093,88

Το υπόλοιπο του ανωτέρω λογαριασμού αφορά απαιτήσεις από πελάτες κατά την 30.09.2020, όπως προκύπτει από τα τηρούμενα βιβλία της εταιρείας και από την κατάσταση πελατών της 30.09.2020 που μας δόθηκε, για την επαλήθευση των οποίων έγιναν εναλλακτικές ελεγκτικές διαδικασίες και λήφθηκαν υπόψη οι γενικοί κανόνες του Ν.4308/2014.

Από τις παραπάνω απαιτήσεις ποσό ευρώ 228.990,61 εκτιμούμε ότι είναι ανεπίδεκτα εισπράξεως και αφορά το ποσό το οποίο μειώνει ισόποσα την λογιστική αξία των απαιτήσεων.

Σύμφωνα με τα ανωτέρω, η συνολική αξία του ανωτέρω κονδυλίου εκτιμάται σε ποσό ευρώ **169.093,88**.

2. Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα € 41.003,71

Λογαριασμός	Λογιστική Αξία	Αξία Εκτίμησης
Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα	41.003,71	41.003,71

Το υπόλοιπο του ανωτέρω λογαριασμού ποσό ευρώ **41.003,71** αφορά το ταμείο (μετρητά σε ευρώ) της έδρας της Εταιρείας, στην οδό Κατούνη 49, που ήταν διαθέσιμο κατά την

30.09.2020 και το οποίο συμφωνεί με το σχετικό πρωτοκόλλου καταμέτρησης της 30.09.2020 που μας δόθηκε.

ΣΥΝΟΛΟ ΕΚΤΙΜΗΣΗΣ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ

€ 1.865.562,61

ΠΑΘΗΤΙΚΟ

ΠΡΟΒΛΕΨΕΙΣ

1. Προβλέψεις για παροχές σε εργαζομένους € 57.243,81

Λογαριασμός	Λογιστική Αξία	Αξία Εκτίμησης
Προβλέψεις για παροχές σε εργαζομένους	6,59	57.243,81

Το παραπάνω ποσό ευρώ **57.243,81** αφορά στην πρόβλεψη αποζημίωσης του προσωπικού, που εργάζεται στην έδρα της εταιρείας με σύμβαση εργασίας ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου, λόγω εξόδου από την υπηρεσία για συνταξιοδότηση βάσει του Ν. 2112/20, όπως προβλέπεται από τα Ελληνικά Λογιστικά Πρότυπα κατά την 30.09.2020.

ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ

ΒΡΑΧΥΠΡΟΘΕΣΜΕΣ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ

1. Λοιποί Φόροι και Τέλη € 2.018,76

Λογαριασμός	Λογιστική αξία	Αξία Εκτίμησης
Λοιποί Φόροι & Τέλη	2.018,76	2.018,76

Το υπόλοιπο του ανωτέρω λογαριασμού κατά την 30.09.2020 αφορά οφειλές της επιχείρησης υπέρ του Δημοσίου ποσού 2.018,76 κατά ποσό ευρώ:

- 1.101,09 τον οφειλόμενο παρακρατούμενο φόρο αμοιβών από μισθωτές υπηρεσίες του προσωπικού της έδρας της εταιρείας μηνός Αυγούστου 2020 και
- 917,67 τον οφειλόμενο παρακρατούμενο φόρο αμοιβών από μισθωτές υπηρεσίες του προσωπικού της έδρας της εταιρείας μηνός Σεπτεμβρίου 2020.

όπως απεικονίζεται στα επίσημα λογιστικά βιβλία της επιχείρησης κατά την 30.09.2020, τα οποία τηρούνται σύμφωνα με τις διατάξεις του Ν.4308/2014. Τα παραπάνω ποσά συμφωνήθηκαν με τις αντίστοιχες δηλώσεις.

2. Οργανισμοί κοινωνικής ασφάλισης € 6.300,04

Λογαριασμός	Λογιστική αξία	Αξία Εκτίμησης
Οργανισμοί κοινωνικής ασφάλισης	6.300,04	6.300,04

Το ποσό των Οργανισμών Κοινωνικής Ασφάλισης αφορά σχετική υποχρέωση της επιχείρησης προς τον ΕΦΚΑ αναφορικά με τις ασφαλιστικές εισφορές του προσωπικού που απασχολεί επί της έδρας της για το μήνα Σεπτέμβριο 2020 όπως απεικονίζεται στα επίσημα λογιστικά βιβλία της επιχείρησης κατά την 30.09.2020. Για την αποτίμηση του παραπάνω ποσού λήφθηκαν υπόψη οι γενικοί κανόνες του Ν. 4308/2014.

ΣΥΝΟΛΟ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΩΝ ΒΑΣΕΙ ΕΚΤΙΜΗΣΗΣ

€ 65.562,61

ΕΚΘΕΣΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 17 ΤΟΥ Ν.4548/18

Εκτελέσαμε τις διαδικασίες που προβλέπονται από το Ν. 4601/19 με σκοπό την εξακρίβωση της αξίας των κονδυλίων κατά την 30.09.2020 της διασπώμενης εταιρείας «INATRON ANONYMH ETAIPEIA» με σκοπό την διάσπαση του κλάδου δραστηριότητας του κεντρικού καταστήματος, που πρόκειται να εισφερθεί και μεταβιβασθεί σε νεοϊδρυόμενη Ανώνυμη Εταιρεία, σύμφωνα με τις διατάξεις του Ν.4601/2018 και του Ν.1297/1972.

Η διοίκηση της εταιρίας είναι υπεύθυνη για την διενέργεια της σύνταξης και παρουσίασης του ισολογισμού μετασχηματισμού.

Η νεοϊδρυόμενη Ανώνυμη Εταιρεία θα αποτελέσει στην ουσία καθολικό διάδοχο στα δικαιώματα και στις υποχρεώσεις του κλάδου δραστηριότητας του κεντρικού καταστήματος της Διασπώμενης Ανώνυμης Εταιρείας όπως ορίζεται στον Ν.4601/2019 και στη σύμβαση διάσπασης.

Κατά τη γνώμη μας, οι ανωτέρω λογαριασμοί απεικονίζουν, βάσει των σχετικών διατάξεων νόμων και των παραδεδεγμένων λογιστικών αρχών, στις οποίες περιλαμβάνονται και οι κανόνες αποτιμήσεως, τα περιουσιακά στοιχεία της Επιχείρησης και τις εκτιμηθείσες αξίες κατά 30.09.2020.

Με βάση την διενεργηθείσα εργασία διαπιστώσαμε ότι η καθαρή περιουσιακή αξία της επιχείρησης κατά την 30η Σεπτεμβρίου 2020 ανέρχεται σε ποσό ευρώ € **1.800.000,00** και προκύπτει ως το αποτέλεσμα:

Εκτιμηθείσα αξία Ενεργητικού	1.865.562,61 €
Μείον: Σύνολο Παθητικού	<u>65.562,51 €</u>
	1.800.000,00 €

Δεδομένου ότι η διενεργηθείσα εργασία δεν αποτελεί έλεγχο ή επισκόπηση σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Ελέγχου ή τα Διεθνή Πρότυπα Ανάθεσης Εργασιών Επισκόπησης, δεν εκφράζουμε οποιαδήποτε άλλη διαβεβαίωση πέραν των όσων αναφέρουμε ανωτέρω.

ΕΞΑΙΡΕΣΕΙΣ ΚΑΙ ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΟΙ

1. Η παρούσα Έκθεση απευθύνεται προς τους μετόχους της Εταιρείας «INANTON ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ» αποκλειστικά για την μερική διάσπαση με σύσταση νέας Εταιρείας και περιορίζεται μόνο στις εργασίες και στα στοιχεία που αναφέρονται παραπάνω και δεν επεκτείνεται σε διαδικασίες ελέγχου ή επισκόπησης.
2. Ο σκοπός, η προσέγγιση και τα αποτελέσματα της εκτίμησης της περιουσίας του κλάδου δραστηριότητας του κεντρικού καταστήματος στη Θεσσαλονίκη την 30.09.2020 είναι αυτά που αναφέρονται ανωτέρω, όπως συμφωνήθηκαν στην Επιστολή Ανάθεσης της 01.10.2020. Η προσέγγιση και τα αποτελέσματα της συγκεκριμένης εργασίας είναι αυτά, τα οποία εμείς κρίναμε κατάλληλα στο πλαίσιο της εφαρμογής των διατάξεων του Ν. 4601/2019 και το Ν.Δ. 1297/1972 και ενδέχεται να μην ενδείκνυνται για οποιοδήποτε άλλο σκοπό, χρήση, ή πλαίσιο εφαρμογής.
3. Οι αναφορές, τα περιεχόμενα και τα αποτελέσματα της συγκεκριμένης Έκθεσης, είναι αποκλειστικά και μόνο αυτά που περιέχονται σε αυτήν κατά την ημερομηνία της υπογραφής της. Γεγονότα τα οποία συνέβησαν μετά την ημερομηνία υπογραφής της παρούσας, τα οποία ενδεχομένως επηρεάζουν με οποιοδήποτε τρόπο τις παραδοχές και τη μεθοδολογία που εφαρμόστηκε ή οποιαδήποτε πληροφορία, αναφορά και τα αποτελέσματα που περιέχονται σε αυτή, δεν έχουν ληφθεί υπόψη και δεν αναλαμβάνουμε καμία υποχρέωση επικαιροποίησης, αναμόρφωσης ή εκ νέου επιβεβαίωσης της Έκθεσής μας σε σχέση με αυτά.

4. Δε διενεργήσαμε έλεγχο των οικονομικών καταστάσεων και των καταστάσεων χρηματοοικονομικής πληροφόρησης της Διασπώμενης Ανώνυμης Εταιρείας σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Ελέγχου και δεν εκτελέσαμε καμίας άλλης μορφής διαδικασία επιβεβαίωσης των πληροφοριών και των δεδομένων που τέθηκαν υπόψη μας, σύμφωνα με το Διεθνές Πλαίσιο Αναθέσεων Διασφάλισης και τα σχετικά επαγγελματικά πρότυπα της Διεθνούς Ομοσπονδίας Λογιστών, πέραν των διαδικασιών αυτών που αναφέρονται ότι εκτελέστηκαν. Περαιτέρω, η αξιολόγηση και τα συμπεράσματά μας σχετικά με την εξακρίβωση της περιουσίας του αποσπώμενου κλάδου δραστηριότητας, βασίστηκαν στις χρηματοοικονομικές πληροφορίες και τα δεδομένα τα οποία τέθηκαν υπόψη μας και η προσέγγισή τους έγινε στη βάση ενός επιπέδου σημαντικότητας.
5. Τα συμπεράσματα τα οποία διατυπώνονται στην παρούσα Έκθεση, αποτελούν την επαγγελματική μας άποψη, ως αποτέλεσμα της εξέτασης της από 01.10.2020 Απόφασης της Διοικητικού Συμβουλίου της Διασπώμενης Ανώνυμης Εταιρείας και των δεδομένων και των πληροφοριών που τέθηκαν υπόψη μας στο πλαίσιο της εργασίας μας. Η επαγγελματική μας άποψη πρέπει να λαμβάνεται υπόψη ως συμπεράσματα συμβουλευτικής φύσης, στο πλαίσιο της ολοκλήρωσης της μερικής διάσπασης, κατ' εφαρμογή των διατάξεων του Ν. 4601/2019 και του Ν.Δ. 1297/1972 και σε καμία περίπτωση δεν πρέπει να εκλαμβάνεται ως παραίνεση για την ολοκλήρωση ή όχι της συναλλαγής ή δεσμευτική για τη λήψη της απόφασης αυτής.
6. Δεν αναλαμβάνουμε καμία ευθύνη έναντι τρίτων, οι οποίοι δεν εμπλέκονται στη διαδικασία ολοκλήρωσης της εν λόγω μερικής διάσπασης και δεν σχετίζονται με αυτή σύμφωνα με τις διατάξεις του Ν. 4601/2019 και του Ν.Δ. 1297/1972.
7. Σε συνέχεια του σημείου (3) ανωτέρω, η εργασία που εκτελέσαμε δεν αποτελεί έργο διασφάλισης. Ως εκ τούτου, η παρούσα ανάθεση δεν αποτελεί έλεγχο ή επισκόπηση οικονομικών καταστάσεων στο σύνολό τους ή σε μέρος αυτών και δεν διατυπώνεται καμία γνώμη ελέγχου ούτε παρέχεται καμία μορφή διασφάλισης σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Ελέγχου της Διεθνούς Ομοσπονδίας Λογιστών. Επιπρόσθετα, η συγκεκριμένη Έκθεση δεν μπορεί να αποτελέσει μέρος λοιπών χρηματοοικονομικών

πληροφοριών στις οποίες συμπεριλαμβάνονται οι ετήσιες χρηματοοικονομικές καταστάσεις της Διασπώμενης Ανώνυμης Εταιρείας.

5.4 Συμπέρασμα

Στο παρόν κεφάλαιο εξετάσαμε τη μελέτη περίπτωσης μιας μορφής εταιρικού μετασχηματισμού και συγκεκριμένα αυτής της Διάσπασης με την ίδρυση νέας εταιρίας. Παρουσιάστηκε ο αναλυτικός σχεδιασμός του σχεδίου αποτίμησης του ελεγκτή, προκειμένου να εντοπίσει και να αξιολογήσει τα τεκμήρια εκείνα που θα του παρέχουν εύλογη διασφάλιση για την διαμόρφωση μίας εύλογης και δίκαιης σχέσης ανταλλαγής. Έπειτα παρουσιάστηκε λεπτομερώς το σύνολο των διαδικασιών και η τεκμηρίωση της εκτίμησης που ακολούθησε ο ελεγκτής. Σε κάθε περίπτωση, η ανάλυση που προηγήθηκε αποτελεί μόνο μία προτεινόμενη στρατηγική που μπορεί να ακολουθηθεί και πραγματοποιήθηκε προκειμένου να κατανοηθούν οι διαδικασίες και τα βήματα που πρέπει να πραγματοποιήσει ο ελεγκτής προκειμένου να εξακριβώσει την αξία μιας επιχείρησης στο πλαίσιο ενός μετασχηματισμού. Σε κάθε περίπτωση, ο ελεγκτής θα πρέπει να επιδεικνύει ιδιαίτερη επαγγελματική κρίση κατά επιλογή της κατάλληλης μεθόδου αποτίμησης ανάλογα με τη φύση και την πολυπλοκότητα της σχέσης ανταλλαγής, να κατανοεί την φύση και την πολυπλοκότητα της εκάστοτε επιχείρησης και να προσαρμόζεται αναλόγως, προκειμένου να εντοπίζει και να αντιδράει καταλλήλως στους ελεγκτικούς κινδύνους.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6

Συμπεράσματα - Περιορισμοί -Προτάσεις για Μελλοντική Έρευνα

Η παρούσα διπλωματική εργασία είχε ως στόχο να παρουσιάσει το ισχύον νομοθετικό πλαίσιο και καθεστώς των εταιρικών μετασχηματισμών, να αναλύσει τα επιμέρους στοιχεία και χαρακτηριστικά που διέπουν κάθε μία μορφή από αυτούς αλλά να αναδείξει και την επίδραση του νέου αυτού νόμου στο ελεγκτικό έργο. Από την μελέτη του προ υπάρχοντος δικαίου όπως αναλύεται στο κεφάλαιο της ιστορικής αναδρομής διαπιστώθηκε ότι υπήρχαν πληθώρα ελλείψεων και ανεπαρκειών με αποτέλεσμα να δημιουργείται ένα κλίμα ασάφειας για τις επιχειρήσεις οι οποίες επιθυμούσαν να προβούν σε τέτοιου είδους επιχειρηματικά εγχειρήματα. Τις δυσλειτουργίες αυτές επιχειρεί να επιλύσει και να αντιμετωπίσει ο ν.

4601/2019 ο οποίος προβλέπει τρεις βασικές μορφές εταιρικών μετασχηματισμών: τη συγχώνευση, τη διάσπαση και τη μετατροπή, με την κάθε μία να υποδιαιρείται σε άλλες κατηγορίες και μορφές ανάλογα με την φύση και την ανάγκη της εκάστοτε επιχείρησης. Το κυριότερο χαρακτηριστικό γνώρισμα του νόμου αυτού αποτελεί το γεγονός ότι έχει εφαρμογή και καλύπτει διάφορα είδη εταιρικών μορφών σε διάφορους συνδυασμούς ενώ έχει θεσπίσει συγκεκριμένες ενέργειες που πρέπει να ακολουθήσει μία εταιρία προκειμένου να επιτύχει το εγχείρημα αυτό.

Ανάμεσα στα σημαντικότερα βήματα που ακολουθούν οι εταιρείες αποτελεί η εκτίμηση των περιουσιακών στοιχείων των οντοτήτων που συμμετέχουν και η εξέταση του σχεδίου σύμβασης από ανεξάρτητους εμπειρογνώμονες μεταξύ των οποίων μπορεί να είναι ορκωτοί ελεγκτές λογιστές. Κατά αυτόν τον τρόπο, εξασφαλίζεται διαφάνεια στις ενέργειες των εταιριών αλλά και των στοιχείων που μεταβιβάζουν κατά την συγχώνευση, διάσπαση η και μετατροπή αφού ο εκάστοτε ελεγκτής πραγματοποιεί εκτενή έλεγχο προκειμένου να διαπιστώσει την καθαρή λογιστική περιουσία της κάθε εταιρίας αλλά και να εξασφαλίσει μία δίκαιη σχέση ανταλλαγής μεταξύ των εμπλεκόμενων μερών.

Η μελέτη περίπτωσης που εξετάστηκε στην παρούσα διπλωματική ανέδειξε πιθανούς ελεγκτικούς κινδύνους, ενδεικτικές ελεγκτικές διαδικασίες αλλά και την προτεινόμενη τεκμηρίωση από την πλευρά του ελεγκτή.

Η επικαιροποίηση του νόμου πραγματοποιήθηκε με την εγκύκλιο Ε.2048/21-3-2019 με την εφαρμογή του να ξεκινά από το χρονικό σημείο αυτό και μετά. Το χρονικό διάστημα αυτό είναι ιδιαίτερα σύντομο προκειμένου να αναδειχθούν οι συνέπειες του νόμου, τυχόν αστοχίες του αλλά και να εντοπιστούν και γίνουν πλήρως κατανοητές οι επιδράσεις του στην Ελληνική Οικονομία. Σε κάθε περίπτωση όμως, οι ορκωτοί ελεγκτές λογιστές που συμμετέχουν στους εταιρικούς μετασχηματισμούς οφείλουν να εκπαιδεύονται και να επιμορφώνονται συνεχώς, προκειμένου να εφαρμόζουν ορθότερα τους κανόνες και τις διαδικασίες αποτίμησης και να επιδεικνύουν ιδιαίτερη επαγγελματική κρίση.

Περιορισμοί της Εργασίας

Το σύντομο χρονικό διάστημα εφαρμογής του Νόμου αυτού με την είσοδο του ελεγκτικού έργου στο εν λόγω επιχειρηματικό εγχείρημα είχε σαν αποτέλεσμα να μην υπάρχει

εκτεταμένη βιβλιογραφία και επιστημονικά άρθρα και έρευνες που να αναλύουν και να αποδεικνύουν την επίδραση του νόμου στις επιχειρήσεις, στο ελεγκτικό επάγγελμα και σε ολόκληρη την Ελληνική οικονομική πραγματικότητα. Σε κάθε περίπτωση η προσέγγιση από την σκοπιά του ελεγκτή αφορά των αποτίμηση της αξίας μιας εταιρίας προκειμένου να επιτευχθεί ορθά ο εταιρικός μετασχηματισμός.

Γίνεται αντιληπτό, ότι η κατανόηση της αποτελεσματικότητας και των επιδράσεων της ακολουθούμενης στρατηγικής του ελεγκτή όσον αφορά την θέσπιση μίας δίκαιης και λογικής σχέσης ανταλλαγής μεταξύ των εμπλεκόμενων μερών, αλλά και γενικότερα η υιοθέτηση της πολιτικής αυτής από τις επιχειρήσεις με την εφαρμογή του Ν. 4601/2019 απαιτεί ένα σημαντικό χρονικό διάστημα προκειμένου να επιβεβαιώσουμε την ορθή εφαρμογή του Νόμου αλλά και τις αστοχίες που δύναται να περιλαμβάνει. Καθώς, δηλαδή, αποτελεί ένα καινούριο νομοθέτημα, για το οποίο προς το παρόν δεν έχουν γίνει γνωστές έρευνες που τυχόν έλαβαν χώρα προκειμένου να διαπιστώσουμε την εφαρμογή του, δεν είναι δυνατό, να κριθεί με ασφάλεια η αποτελεσματικότητά του.

Προτάσεις για έρευνα

Το ενδιαφέρον των οικονομικών οντοτήτων για την εκμετάλλευση των στρατηγικών εγχειρημάτων που εφαρμόζονται μέσω του Ν.4601/2019 ως μέσο αύξησης της κερδοφορίας τους και του μεριδίου τους στην αγορά, καθιστούν το Νόμο ιδιαίτερα ελκυστικό για περαιτέρω ακαδημαϊκή και επιστημονική έρευνα. Γι' αυτό το λόγο, προτείνεται η διεξαγωγή μελέτης για τις επιδράσεις του νέου αυτού Νόμου σε διαφορετικούς κλάδους και χρονικές περιόδους, ώστε να εντοπιστεί η θετική ή αρνητική επίπτωση του σε όλων των μορφών των επιχειρηματικών πολιτικών που υφίσταντο με το Νόμο αυτό. Παράλληλα προτείνεται περαιτέρω επιστημονική έρευνα προκειμένου να αξιολογηθεί κατά πόσο οι ισχύοντες φορολογικοί Νόμοι εναρμονίζονται με τον Ν.4601/2019 ή κατά πόσο ανακύπτουν ερμηνευτικές δυσχέρειες και αμφιβολίες από την παράλληλη εφαρμογή των Νόμων με αποτέλεσμα να κρίνεται αναγκαία η μεταρρύθμιση του φορολογικού συστήματος περί εταιρικών μετασχηματισμών.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Αιτιολογική έκθεση του σχεδίου νόμου «Εταιρικοί μετασχηματισμοί και εναρμόνιση του νομοθετικού πλαισίου με τις διατάξεις της Οδηγίας 2014/55/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 16ης Απριλίου 2014 για την έκδοση ηλεκτρονικών τιμολογίων στο πλαίσιο δημοσίων συμβάσεων».
- Εγκύκλιος Α.Α.Δ.Ε/Ε.2048/21.3.2019 με θέμα Κοινοποίηση διατάξεων του Ν. 4601/2019 «Εταιρικοί μετασχηματισμοί και εναρμόνιση του νομοθετικού πλαισίου με τις διατάξεις της Οδηγίας 2014/55/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 16ης Απριλίου 2014 για την έκδοση ηλεκτρονικών τιμολογίων στο πλαίσιο δημοσίων συμβάσεων και λοιπές διατάξεις ...» (ΦΕΚ Α' 44/9.3.2019). Δελτίο Φορολογικής Νομοθεσίας, Β' Ιανουαρίου 2019, Τεύχος 1640, σ. 122 επ
- Χατζηγάγιος Θ.,(2015) *Δίκαιο Εμπορικών εταιριών* Β' Έκδοση ΑΝΙΚΟΥΛΑ
- Ρόκας Ν.,(2019) *Εμπορικές Εταιρίες*, 9η έκδοση, Σάκκουλας
- Αυγητίδης, Δ., (2019) Το νέο δίκαιο των εταιρικών μετασχηματισμών. Ο Ν 4601/2019 (ΦΕΚ Α' 44/9.3.2019). *Δίκαιο Επιχειρήσεων και Εταιριών*
- Σωφρονά, Λ.Ε., (2019) Το φορολογικό πλαίσιο των εταιρικών μετασχηματισμών. Ανάλυση υπό το πρίσμα των νέων εταιρικών ρυθμίσεων (Ν 4601/2019). *Δίκαιο Επιχειρήσεων και Εταιριών*
- Δαλιάνης, Γ., (2019) Φορολογική αντιμετώπιση εταιρικών μετασχηματισμών. *Λογιστής*, τεύχος 761
- Ψαρουδάκης, Γ., (2019) Η τυπολογία της διάσπασης στον Ν. 4601/2019, *Δίκαιο Επιχειρήσεων και Εταιριών*

ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΕΣ ΠΗΓΕΣ

- <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EL/TXT/?uri=CELEX%3A32017L1132>
- <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EL/TXT/?uri=CELEX%3A32019L2121>
- <https://scholar.archive.org/work/b3rtatjqnrebpijeduwprcsxiy/access/wayback/http://scipg.com/index.php/102/article/download/191/301>
- <https://jau.vgtu.lt/index.php/JBEM/article/view/13911#>
- https://www.jois.eu/files/3_712_Borodin%20et%20al.pdf